

Dr. Halász József

Az öngazgatás (szubszidiaritás) Pajzsa a Magyar Modell (Az EU Parlament „EU realista” frakciójának felkérésére írt tanulmány)

I. Miért kell megvédeni a szubszidiaritást

1. A szubszidiaritás

Az Európai Unió olyan államszövetség, amelyben az államok állandó kapcsolatán belül közös központi szervek intézik a legfőbb állami ügyeket. Az államszövetség törvényhozó szervei által, „kizárólagos hatáskörbe” tartozó, legfontosabb kérdésekben hozott törvények kötelező erejűek az összes tagállam területén. A tagállamok ugyanakkor bizonyos helyzetekben fenntartják önállóságukat: külön törvényhozó szervekkel, kormányokkal stb. rendelkeznek¹. Vagyis **a konföderatív² Európai Gazdasági Közösség Európai Unió néven föderációvá alakult át** az 1991 decemberében elfogadott, és 1993 novemberében hatályba lépett **Maastrichti Szerződéssel³** („Szerződés az Európai Unióról” – EUSz).

A föderációvá átalakulás ellen tiltakozott 1988. szeptember 20-án Bruges-ben **Margaret Thatcher**, az Egyesült Királyság akkori miniszterelnöke az Európai Közösség jövőjéről szóló beszédében, **Jacques Delors**, az Európai Bizottság elnöke föderalista, a Maastrichti Szerződést előrevetítő – akkor még - víziójával szemben⁴.

A Szerződést előkészítő konferencia „**Európai Politikai Unióval** foglalkozó kormányközi konferenciának” nevezte önmagát, ezzel is kifejezve, hogy **konföderációról föderációba (Unióba) történő államszövetség-változás történik**, annak ellenére, hogy előírja „az unió tagállamai nemzeti identitásának tiszteletben tartását” és - brit követelésre - minden föderalizmusra utaló referenciát eltávolítottak a szövegből. A Maastrichti Szerződést eredményező kompromisszum a britek és a dánok nélkül jött létre.

A konföderáció alapját képező **szubszidiaritás elvét** (a döntéseket egy adott politikai rendszerben a hatékony cselekvéssel összhangban álló legalsóbb szinten kell meghozni) **át kellett „ideologizálni” a föderáció államszövetségi formájára**, először a Római Szerződés módosításával (http://nemzetiegyseg.com/romai_szerz.doc - 3b cikkely besúrása), majd a megbukott EU Alkotmány tervezetben, amelyet átmentettek a Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unióról szóló szerződés” c. részének preambulumba⁵ és tételes részébe is. Ez utóbbi szerint:

„(1) Az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó. **Az uniós hatáskörök gyakorlására a szubszidiaritás és arányosság elvei az irányadók.**

.....

(3) A szubszidiaritás elvének megfelelően **azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe**, az Unió csak akkor és annyiban jár el, amikor és amennyiben a megtenni szándékozott intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók”⁶.

Ha elolvassuk a kizárólagos hatáskörbe tartozó területek felsorolását⁷ és a jogalkotási alapelveket⁸, egyértelmű, hogy **a szubszidiaritás nem érvényesülhet az EU-ban.**

A szubszidiaritás hiánya eredményezi azt, hogy **az EU alapjaként meghatározott másik két intézmény, a demokrácia és a szolidaritás sem működik.**

2. A demokrácia⁹

Mivel a leglényegesebb kérdésekről az EU „kizárólagos hatáskörben” dönt, **a döntéshozatal nem az állampolgárhoz a lehető legközelebbi szinten, hanem a lehető legtávolabbi szinten történik** (a szubszidiaritás hiánya).

Ez azt jelenti, hogy **a népuralom nem érvényesül**, mert a föderáció szabályainak megfelelően **minden tagállam legfőbb törvényhozó szerve minőségi többséggel a föderáció szolgálatában áll.**

Ennek oka a pártrendszer és az erre épülő választási törvény. **A képviselőjelölés (és választás) – mint a szubszidiaritást megalapozó intézmény - nem a választók közvetlen meggyőződésén és bizalmán alapul, hanem a pártok ajánlatain. A pártok ajánlatai viszont nem megvalósuló programra, hanem a választók igénye szerinti ígéretre épülnek, amelyek betartásának kötelezettsége nem terheli a pártokat, mert az ajánlatokkal kapcsolatban a pártoknak csak „politikai felelősségük” van.** Magyarországon a Büntetőtörvénykönyv rendelkezései sem vonatkoznak a kampánybeli kijelentésekre.¹⁰

3. A szolidaritás¹¹

A szilárd, biztos alaphoz (solidum) teljes felelősséggel akkor tartozik egy állam, ha ezt az alapot (jogi alapot is) közösen, önkéntesen hozzák létre.

A legfontosabb kérdésekben az EU a tagállamok közötti jogharmonizálást (vagyis az alap megteremtését) **tiltja** a Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződésének (<http://nemzetiegyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>) alábbi rendelkezéseivel:

Az Unió hatásköreinek típusai és területei (I. cím 2. cikk)¹²

A határok ellenőrzésével, a menekültügyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák (2. fejezet 79. cikk)¹³

Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben (4. fejezet 83. és 84. cikkek)¹⁴

Adórendelkezések (2. fejezet 113. cikk)¹⁵

Jogszabályok közelítése (3. fejezet 114., 115., 116., 117. és 118. cikkek)¹⁶

Népegészségügy (XIV. cím 168. cikk)¹⁷

Ipar (XVII. cím 173. cikk)¹⁸

Kutatás, technológiai fejlesztés és űrkutatás (XIX. cím 189. cikk)¹⁹

Idegenforgalom (XXII. cím 195. cikk)²⁰

Polgári védelem (XXIII. cím 196. cikk)²¹

Igazgatási együttműködés (XXIV. cím 197. cikk)²²

Közös kereskedelempolitika (II. cím 206. és 207. cikk)²³

Általános és záró rendelkezések (hetedik rész 352. cikk)²⁴

4. Az Európai Unió nevű föderáció gazdasági hatása

(Az alábbiak Magyarország adatait tartalmazzák az MNB, a Külügyminisztérium és a KSH adatai alapján. Részletesen: <http://nemzetiugyegegyseg.com/eusarc.doc>)

4.1 Az EU hatása a 2004. óta belépett államok gazdaságára az „előkészületi” időben:

Kiadás:

- Bruttó vámbevétel kiesése:	29 milliárd euró	7540 milliárd forint
- Úthasználati díj kiesése:	3,5 milliárd euró	910 milliárd forint
- Embargó betartása:	3 milliárd euró	780 milliárd forint
Összesen:	35,5 milliárd euró	9230 milliárd forint

Bevétel: (PHARE, ISPA stb.)

1991 és 2003 között maximum	1,4 milliárd euró	364 milliárd forint
Egyenleg:	34,1 milliárd euró	8866 milliárd forint

4.2 Az EU hatása a tagállamok gazdaságára évenként

Felhasználható EU „támogatás”*	1000 millió euró	260 milliárd forint
<u>Kiadás**:</u>	<u>7184,63 millió euró</u>	<u>1868,1 milliárd forint</u>
Egyenleg:	6184,63 millió euró	1608,1 milliárd forint

* A magyar költségvetésből adott „társtámogatás” nélkül az előirányzott kifizetés (1342.1 millió euró) 75 %-a

**** A kiadás részletezése:**

- tagdíj (a GDP 1,12 %-a)	646 millió euró	168 milliárd forint
- Európai Beruházási Bank	54 millió euró	14 milliárd forint
- Európai Fejlesztési Alap (2005)	85 millió euró	22 milliárd forint
- Szén- és Acélkutatási Alap (2006-)	9,93 millió euró	2,6 milliárd forint
- vám árbevétel ÁFA-val (2004-es kieső)	5614,9 millió euró	1460 milliárd forint
- kieső bevételek***	687 millió euró	178,5 milliárd forint
- többlet költség****	87,8 millió euró	23 milliárd forint
Összesen:	7184,63 millió euró	1868,1 milliárd forint

***** Kieső bevételek részletezése:**

- Szgk. ÁFA kiesés	154 millió euró	40 milliárd forint
- Egyéb ÁFA kiesés	192 millió euró	50 milliárd forint
- ÁFA kamat	67 millió euró	17,5 milliárd forint
- Szgk. fogyasztói adó + ÁFA	23 millió euró	6 milliárd forint
- Egyéb fogyasztói adó + ÁFA	39 millió euró	10 milliárd forint
- ÁFA eltűnés	58 millió euró	15 milliárd forint
- osztalékadó	154 millió euró	40 milliárd forint
Kieső bevételek összesen:	687 millió euró	178,5 milliárd forint

******Többlet költség részletezése:**

- EU támogatás hitelezése	73 millió euró	19 milliárd forint
- Adminisztrációs teher	7,7 millió euró	2 milliárd forint
- A kötelező rész költsége	31 millió euró	8 milliárd forint
- EU jogrend	769 millió euró	200 milliárd forint
Többlet költség összesen:	880,7 millió euró	229 milliárd forint

5. Összefoglalva:

Az Európai Unió, mint föderatív államszövetség a szubszidiaritás – és ezen keresztül a demokrácia és a szolidaritás – megvonásával **a tagállamok teljes önrendelkezését elveszi** az alábbiak szerint:

1. **Minden nemzeti érték (benne a termőföld) feletti rendelkezés elvesztése** EUM 26. cikk²⁵, EUM 3. cikk (7. végjegyzet)
2. **A nemzeti termékek védelmének elvesztése** EUM 34. cikk²⁶, EUM 35. cikk²⁷, EUM 63. cikk²⁸, EUM 101. cikk²⁹, EUM 107. cikk³⁰
3. **Pénzügyi függetlenség elvesztése** EUM 282. cikk³¹, EUM 295. cikk³²
4. **Kereskedelmi függetlenség elvesztése** EUM 106. cikk³³, EUM 207. cikk³⁴
5. **Vám elvesztése** EUM 28. cikk³⁵
6. **Az önálló adópolitika elvesztése** EUM 110. cikk³⁶
7. **Külügy és hadügy elvesztése** EUSZ 18. cikk³⁷
8. **Önálló jogalkotás elvesztése** EUM 288. cikk³⁸
9. **Közigazgatás elvesztése** EUM 7. cikk³⁹
10. **Belbiztonság elvesztése** EUM 88. cikk⁴⁰, EUM 89. cikk⁴¹
11. **Igazságszolgáltatás elvesztése** EUSZ 19. cikk⁴², EUM 86. cikk⁴³
12. **A tagország kinyitása minden idegen előtt és bezárása a tagország Unión kívülre szakadt minden államalapító és államalkotó nemzetéhez tartozó ember előtt** EUM 49. cikk⁴⁴

II. Mit kell tenni a szubszidiaritás érvényesítéséért

Vissza kell állítani a konföderális államszövetséget a föderális vonások teljes (és nem csak formai) megszüntetésével.

Ez azt jelenti, hogy az EU alapját képező négy liberális alapelv (az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása - 25. jegyzet) helyébe kell léptetni **az államok és személyek szabadságát⁴⁵ biztosító alapelveket:**

1. Az államalapító és államalkotó nemzetek gazdasági és természeti (ökonómiai⁴⁶ és ökológiai⁴⁷) egységét biztosító **állam örökké szabad.**
2. A kötelezettségek és jogok összhangjában az egy államban élő államalapító és államalkotó nemzetek tagjainak **egy és ugyanazon szabadsága van.**
3. Minden, ami az államalapító és államalkotó nemzetek szerves egységként élését biztosító állam földjén, földje alatt és földje fölött van, az államalapítók és államalkotók **egyetemes, örök és elidegeníthetetlen tulajdona.**
4. Az államot alkotó államalapítók és államalkotók által **létrehozott értékek, illetve az állam szellemi és természeti értékei csak az állam érdekeit szolgálhatják.**
5. **Amennyiben veszélyeztetve van az állam, és/vagy az államalapítók és államalkotók szabadsága, akkor az államalapító és államalkotó nemzetek minden tagjának nemcsak joga, hanem kötelessége a veszélyt okozónak ellentmondani és tevékenységének ellenállni.**

A föderális és konföderális szabadság-értelmezés:

A neoliberális alapokon álló föderális államszövetség a szabadságot (a gyakorlat bizonyossága szerint) **a kirekesztettek - látszat-szabadságába burkolt - teljes elnyomásával a kiválasztottaknak biztosított korlátlan szabadságként** (szabadosságként) **értelmezi.**

Ezzel szemben **a Magyar Modell szabadság-értelmezése azt jelenti, hogy minden ember küldetése (hivatása) szerinti feladatát úgy végzi, hogy szabad akaratával a Világmindenség fejlődését szolgálja, vagyis szabadsága az örökérvényű értékrend betartásán keresztül érvényesül.** (Ennek egyszerű megfogalmazása így szól: „Amit magadnak nem akarsz, azt ne tedd másnak sem!” és „Mindent megtehetsz, ami más személy vagy társadalmi csoport jogos érdekeit nem sérti.”)

Ezek az alapelvek az államok közötti **természetes, kölcsönös előnyökön alapuló érdekeket érvényesítő kapcsolatot biztosítják,** de csak az alapelvek érvényesülését tiszteletben tartó **célzott együttműködés (konföderáció) formájában.**

Összefoglalva:

Összevonás (integráció) **helyett** összehangolás (koordinálás)

A kereslet és kínálat diszharmóniája **helyett** igények és lehetőségek harmóniája

Kiváltáság - kiszolgáltatottság diktatúrája **helyett** kötelezettségek teljesítésén alapuló jogok gyakorlása

Az ember anyagi, kozmopolita falanszter-fogaskerékként (árúként) kezelése **helyett** az ember lelki-, szellemi- és anyagi egységből álló ingéniumként (egyéniségként) értékelése

A nemzeti sajátosságok üres – rezervátumi – színpotlként kezelése **helyett** a nemzetek természetes életterének tiszteletben tartása.

III. Hogyan érvényesül a szubszidiaritás

Einstein szerint: ha valami elromlott, akkor azt nem lehet azzal a módszerrel kijavítani, ami a romlást okozta.

A föderális államszövetségként működő EU romlását az a gondolkodási mód okozta, amely **kizárólag anyagi értékeket ismer el**, mindent áruként kezel, ezzel **megfosztja az embert önbecsülésétől, önazonosságától** (identitásától), mert nem a szellem, a lélek és a test egészséget adó összhangjában élő (WHO meghatározása) alkotó egyéniségként, hanem **a falanszter végrehajtásra ítélt alkatrészeként kezeli**.

Ebből adódóan **mindenek előtt gondolkodási mód (paradigma) váltásra van szükség**. El kell vetni a föderalizmus minden eszközét, és **kölcsönös előnyökön alapuló, szerves egységben élést elősegítő kapcsolatban kell élniük az egy kontinensen (és minden kontinensen) élő nemzeteknek és államoknak**.

Ennek a kapcsolatrendszernek a meghatározó működési elve az önigazgatás (szubszidiaritás), amelynek következménye a népuralom (demokrácia) és az összetartás (szolidaritás).

1. A társadalmi együttélés szabályozása

A gondolkodási mód váltás mindenek előtt azt jelenti, hogy **a társadalom működésében érvényesíteni kell a rendszerszemléletet**. A társadalmi együttélés nem izolált elemek véletlenszerű halmazára kell, hogy épüljön, hanem **egymással építő kapcsolatban lévő egységekre**.

1.1 A jogrendszer a rendszerszemlélet érvényesítésével válik **a társadalom tagjainak állami akarattá összehangolt érdekkifejezőjévé**.

A szabadság örök és elidegeníthetetlen joga minden nemzetnek, államnak és az embernek.

1.11 Alkotmány

A szabadság meghatározása, feltételeinek biztosítása és védelme a társadalmi együttélés alapja, vagyis **ez egy ország Alkotmánya** (ld. előző pont „alapelveit”). Örök érvényű, változtathatatlan, mint ahogyan az a szabadság is.

1.12 Alaptörvény

A szabadság érvényesülése, gyakorlásának módja (nem korlátozása!) és a rendelkezésre álló lehetőségek a társadalom fejlődése következtében változnak. Ezért **egy-egy történelmi időszakra meg kell határozni azokat az irányelveket, amelyek szerint érvényesül a szabadság. Az irányelvek rendszere** tehát egy időszakra vonatkozó **Alaptörvény**, amelyet a társadalom tagjainak egyetértésével kell törvényerőre emelni.

Az Alaptörvény kidolgozása egy **vezérelv alapján történik, amely az Alkotmányból eredő fő jellemzőket tartalmazza**. Ez biztosítja, hogy az Alaptörvény a társadalom működését rendszerként irányítsa.

Az Alaptörvénynek az Alkotmányon alapulva azokat a fő irányelveket kell magában foglalnia, amelyek megadják a keretet a konföderációban élő ország és minden állampolgára számára a krisztusi béke és szeretet alapján, a szerves egységként működő társadalomban élésre.

Alaptörvény alkotási alapelvek:

- Lelki-, szellemi- és anyagi esélyegyenlőség biztosítása minden állampolgár számára.
- Jogok és kötelezettségek összhangja.
- Keresztény értékrend szerinti életértékelés (a lélek az irányító, a szellem a közvetítő és az anyag a végrehajtó).
- Az érdeprioritás érvényesítése.
- A szerves egységként működő, jóléti Állam létrehozása, működtetése és védelme.

Ez utóbbin belül kiemelt védelem illeti meg a

- = filozófiai alapot (az ember szabad akarata érvényesülésének védelme az annak esélyegyenlőség-elemeit veszélyeztető eszközökkel - pl. nevelés helyett alkalmazott, lelki traumát okozó lélek- és agymosás -, vagy - az életfeltételeket csökkentő tevékenységekkel - az egészségügyi ellátás elszabotálása, a közbiztonság kriminális állapotra züllesztése, a következő generációk életét veszélyeztető természetrombolás);
- = politikai alapot (pl. a demokrácia alapértékeinek védelme a választók félrevezetésével megvalósuló demagógiával és megalapozatlan ígéretekkel szemben);
- = gazdasági alapot (pl. az ország termelőeszközei tulajdonjogának védelme bármilyen diktatórikus megszerzési kísérlettel - így az ország "privatizáció" néven történő kirablásával - szemben; a pénz érték-közvetítő szerepétől eltérő működtetésének tiltása; a hazai termékek, termények és szolgáltatások negatív diszkriminációjának büntetése; a jogszabályok hibás értelmezésével és korrupcióval illegális gazdasági tevékenységek létrejöttének, a meglévők működésének tilalma).

1.13 Törvénykönyvek

A társadalmi együttélés **törvénykönyvekben** megjelenő részletes szabályozásának a szabadságot kell kifejeznie az Alaptörvény irányelvei szerint.

A törvénykönyvek megalkotása és törvényerőre emelése az ország törvényhozó szervezetének joga és kötelessége.

a/ Az emberi alapjogok és kötelezettségek törvénykönyve

b/ Az államigazgatás törvénykönyve

c/ A családjogi törvénykönyv

d/ A társadalmi csoportok törvénykönyve

e/ Vallás- és művelődésügyi törvénykönyv

f/ Az egészség törvénykönyve

g/ A gazdasági törvénykönyv

h/ A természetkapcsolat törvénykönyve

i/ A büntető törvénykönyv

1.2 A képviseleti rendszer

A Magyar Modell Öngazgatási rendszere szerinti képviseleti rendszer alapja a **folyamatos népi ellenőrzés alatt álló kétkamarás Nemzetgyűlés**, amely az állam testének két része, a **terület és a személy érdekeinek szerves egységben történő érvényesítését** valósítja meg, az **idegen érdekek érvényesülésének kiiktatásával**.

Az Alsóház a települések (településrészek), a Felsőház pedig a társadalmi csoportok érdekeinek képviselését látja el.

Az Alsóházat a településcsoportok (járások, kerületek) képviselői alkotják, akiket a tizedes-százados elv szerint a települések választói választanak ki.

A **Felsőház** egy-egy társadalmi csoport vármegyei képviselőiből áll, a társadalmi csoporthoz tartozó választók által történt kiválasztás alapján.

Feladatközpontú szervezeti felépítés⁴⁸ valósul meg a Nemzetgyűlésben.

A Nemzetgyűlés ősi felépítése „**Mátrix-elv**” néven szerepel az 1970-es évektől a vezetéselméleti irodalomban és működik az irányítási gyakorlatban, a folyamatos népi ellenőrzés neve pedig „folyamatba épített ellenőrzés”.

Lényege, hogy **az irányítás két elem találkozási pontjaként (elempár) érvényesül**. Az egyik elem a **stratégiát** (felsőház), a másik pedig a **gyakorlati taktikát** (alsóház) képviseli.

Minden **döntés visszacsatol az illetékes vezetőhöz** (a választók érintett csoportjához).

Amennyiben **egy adott helyzetben nem azonos az alsó- és felsőházi képviselők döntése, akkor kell a közös vezetőnek (népakaratnak) beavatkozni**.

Ennek egyenes következménye, hogy **a képviselő megválasztásától haláláig** terjedő időszakban mindaddig betölti ezt a tisztséget, amíg

- egészségi állapota miatt **le nem kell mondania**,

- önként **le nem mond**, vagy

- a képviseltek érdekeivel ellentétes döntése miatt **vissza nem hívják**.

A **visszahívás** következményei a történelem során egyaránt súlyosak, de különbözőek voltak, tekintettel arra, hogy a képviselői tisztség elvesztésének oka **a választók (kivetítve: a Haza) elárulása**.

2. A társadalmi együttélés gyakorlata

2.1 Emberi jogok

2.11 Alapvető emberi jogok

A Magyar Modell egy állam államalapító és államalkotó tagjainak feltétel nélküli állampolgári joga biztosítja az alapvető emberi jogokat:

Az életfeltételeket biztosító jog ellentételezés nélkül illet meg mindenkit.

Az alapvető emberi jogok azon része, amely a társadalmi együttéléshez kötődnek, a kötelezettségek arányában illeti meg az állampolgárokat.

2.12 Kiegészítő emberi jogok

Azok, akik az alapvető emberi jogokhoz kapcsolódó kötelezettségeiket teljesítik, az életfeltételeik javítására, a személyi elismerésük mértéke szerint, kiegészítő jogokat gyakorolnak.

2.2 Emberi környezet

2.21 Család – a társadalom alapja

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A család az ember életre-teremtője, vagy munkaerő-előállító műhely? – Közösségi életet élő Teremtő vagy piacra szánt áru az ember?

A Magyar Modell a családi funkciók feltételeit biztosítja:

- az alapvető emberi jogok biztosításával,
- a kiegészítő emberi jogok gyakorlásához nyújtott támogatással (pl. lakásnagyság bővítése, gépkocsi vásárlás, családi vállalkozás indítása),
- az anya családért végzett (elsősorban a gyermekekkel kapcsolatos) tevékenységének elismerésével.

a. Ifjúkorban az állam által biztosított feltételek:

- A családi funkciók feltételeinek biztosításával kapott lelki- és szellemi szabad akarat kialakulásának feltételei.
- Anyagi feltételek az első szakma megszerzéséig:
- Anyagi feltételek az első szakma megszerzésekor:

Az első szakma megszerzését követően - nemtől függetlenül - köteles az ifjú

- szakmájának megfelelően aktív korúként teljesíteni kötelezettségeit és
- honvédelmi ismereteket szerezni és gyakorlati képzésen részt venni.

b. Az aktív korban végzett feladatok:

- **Funkciója szerint** a fennmaradást szolgáló (pl. élelmiszertermelő) és a következő fejlettségi szakaszra felkészítő (pl. kutató) tevékenységek.
- **Érdeprioritás szerint** az ember közvetlen életfeltételeinek biztosítása (pl. nevelés, védelem, közigazgatás, használati cikkek előállítása) és az életfeltételeket közvetve szolgáló tevékenységek (pl. természetvédelem) csoportja különböztethető meg.
- **A végrehajtás módja szerint** vannak közösségen belül (alkalmazottként, vagy tulajdonosként) és önállóan végrehajtandó feladatok (pl. kistermelés, kisipar).

Tevékenysége elismeréseként az alapvető emberi jogainak gyakorlása mellett megilletik mindazok a jogok, amelyek tevékenységéhez kapcsolódnak. Természetesen a megnövekedett jogokkal arányosan növekednek kötelezettségei is.

c. A tapasztalatátadás korának elismerése a Magyar Modellben

- az alapvető életfeltételek ingyenes biztosítása,
- tevékenység utáni elismerés (jövedelem) és
- nyugdíj, ami a szakma (hivatás) szerinti átlagbér 50 %-a.

2.22 Települések – a szubszidiaritás alapja

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A település természetes élettér, vagy munkaerő-utánpótlási raktár? – Együttélés a természettel, vagy önérdekű pusztítás?

A területi elv alapján (az Állam testének területi része), a választópolgárok által közvetlenül választott képviselők alkotják a Nemzetgyűlésének alsóházát.

A települések a teljes önellátás (autarkia) gyakorlásával az életfeltételek önellátását biztosítja.

Az alapvető életfeltételek biztosításával kapcsolatban többirányú tevékenységet folytatunk. Ezek közös alapja, hogy minden településen létre kell hozni a Települési Önellátó Rendszert a Települési Önkormányzat irányítása alatt.

Az önellátás szubszidiaritásból eredő feladatai:

- Helyi egészségvédelem**
- Helyi oktatás-nevelés**
- Táplálkozás**
- Településfenntartás**
- Közüvédelem, közbiztonság**

2.23 Egészségvédelem

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

Egészség, vagy használható állapot?

Az egészségvédelem a család, a kultúra, az oktatás-nevelés és a település feladataival egységes alrendszert képez.

Az egészségvédelem kiemelt fontosságú a Magyar Modell szerint működő Államban, hiszen az emberi szentháromság (lélek-, szellem- és test) összhangja a társadalom egészséges működésének az alapfeltétele.

Ezért az egészségvédelmet végzők hivatást teljesítenek.

A Magyar Modell egészségvédelmi alapelve: **a megelőzés** eszközeit kell elsődlegesen kialakítani. Betegség esetén **előnyben kell részesíteni a természetes gyógymódokat**, valamint **a homeopátiát** és **csak legvégső esetben kell a kemoterápiához** és az operatív beavatkozáshoz folyamodni. A Magyar Modell **minden egészségügyi szolgáltatást (így a gyógyászati segédeszközök, gyógyszerek biztosítását is) térítésmentes állampolgári alapjogként kezelve állampolgári jogként kezeli.**

2.24 Oktatás-nevelés

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

Nevelés vagy idomítás?

Az oktatás-nevelés a család, a kultúra, az egészségvédelem és a település feladataival egységes alrendszerként képez.

Az oktatás-nevelés kiemelt fontosságú a Magyar Modell szerint működő Államban, hiszen az emberi szentháromság (lélek-, szellem- és test) összhangja a társadalom egészséges működésének az alapfeltétele.

Ezért az oktatás-nevelést végzők hivatást teljesítenek.

A Magyar Modell a teljes nevelés- és oktatásügyet a keresztény szellemiséget képviselő rendszerként kezeli. **Minden államalapító és államalkotó első diplomájával bezárólag teljes tandíjmentességet élvez, továbbá térítésmentes tankönyv- és tanszer ellátásban részesül.**

2.25 Anyagtalan érték – kultúra

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A hagyomány, a művészet és a tudomány értékteremtő erő, vagy dízlet? – Életet adó gyökér, vagy karanténbeli ősköviület, erőt adó szépség, vagy önazonosságvesztő kábítószer, életet szolgáló kegyelem, vagy önpusztító barbárság?

A hazai művészek és tudósok az Államtól kapják meg azokat a lelki- és szellemi feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az Isten kegyelméből kapott tehetségük szerinti küldetést (**hivatást**) teljesíthessenek. Velük szemben mindennél fontosabb követelmény a Haza érdekeinek képviselőjébe vetett hit és a tudomány (művészi adottság) összhangja, hiszen *tevékenységükkel közvetlenül hatnak a társadalom egészére.*

- *A Nemzeti Tudományos Akadémiát* át kell szervezni, a bölcsesség nélküli tudósok jelenlegi szerepének ártértékelésével.
- *A Nemzeti Művészeti Akadémiát* át kell szervezni, hogy méltó követője legyen a hazai hagyományoknak.

2.26 Védelem

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A védelem azt biztosítja, hogy az ember biztonságban éljen, értékei saját érdekeit szolgálják, vagy a világterrorista támadógepezet társtettesévé alázott kengyeltartója?

A Magyar Modell minden államalapító és államalkotó számára alapvető jogként biztosítja az élet-, személyiség- és vagyonbiztonságot.

- a. A biztonság megőrzésének, az azzal ellentétes (bűn)cselekmények üldözésével, felderítésével kapcsolatos szervezet az *Ügyészség*.
- b. A biztonságot veszélyeztető cselekmények megítélését, és a hátrányos helyzettel összefüggő-, illetve büntetőintézkedéseket a *Bíróság* hozza.

c. **A Magyar Modell belbiztonsága**

A belbiztonság szervezetei:

- a csendőrség a bűnmegelőzés,
- a rendőrség a bűnüldözés

feladatait látja el.

e. **Honvédelem**

A Magyar Modell alapelve az, hogy *a honvédelem* a Hazát, valamint annak értékeit és érdekeit megóvó szervezet, így **a nemzet önazonosságának elsődleges védelmezője.**

A haza védelme nemcsak a szolgálatukat töltő katonák, hanem minden magyar ember kötelessége.

2.27 Nemzetiség

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A nemzetiség a természetes különbözőség egymást erősítő, szerves egységének része, vagy a gyűlöletkeltéssel szított megosztottság szétszakítottság forrása?

a. **Nemzet, nemzetiség, etnikum**

A származás szerinti minősítés is egyik oldalról kiválasztottságot, a másik oldalról kirekesztettséget eredményez, következésképpen **a diktatúra eszköze.**

Isten a teremtéssel mindenkit meghív a kiválasztottságra, és minden ember szabad akaratával dönt arról, hogy elfogadja- a meghívást, vagy nem, vagyis saját életével válik kiválasztottá vagy kirekesztetté.

b. **A többségi (államalapító) nemzet, valamint a nemzetiségek és az etnikumok (együtt: államalkotó) viszonya**

A Magyar Modell szerint az **Állam egy-egy földrajzi területeire** annak ökológiai adottságai szerint települtek a különböző nemzetiségű és kultúrájú embercsoportok, így alkotva természetes ökonómiai egységet.

A szerves egységként működő társadalom a nemzeti önazonosság-tudat alapján áll, hiszen ez adja azt a biztonságot, ami minden ember számára a lélek, a szellem és a test harmóniájához nélkülözhetetlen. Ezért **alapelv a „meghívás” szerinti népcsoportba tartozás, azzal, hogy el kell fogadni a szabad akarat szerinti nemzetválasztást is.**

A Magyar Modell alapelve, hogy egy országban élő, a befogadó ország állampolgárságával rendelkező nemzetiségek és etnikai kisebbségek **joga személyileg az egyenlőség, közösségi szinten pedig az autonómia, vagyis az önkormányzaton keresztül gyakorolt önrendelkezés**, ami települési-, vagy területi formában nyilvánul meg. A nemzetiségek és etnikai kisebbségek **kötelezettsége** a befogadó ország életében **a többségi nemzet által meghatározott formában részt venni, a többségi nemzet** (és a többi nemzetiség, valamint etnikai kisebbség) törvényes **érdekeit tiszteletben tartani.**

b. Az ember és nemzeti hovatartozása

Éppúgy, **ahogy nincs kiválasztott nemzet, nincs „bűnös nemzet” sem** és igazságtalan volt és lesz minden olyan ítélet, ami nem ezt tükrözi, legyen az magyar-, német-, szlovák- albán-, szerb-, cigány- vagy krími tatár-kitelepítés például.

2.27 Vallás

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A vallás a természetes értékrendre vezető lelkiismereti szabadság, vagy a természetellenesség eltűrésének diktátori eszköze?

A vallásos élet azt jelenti, hogy **a mindennapok nélkülözhetetlen részévé válnak a „Lélek gyümölcsei”** (Szent Pál galatáknak írt levele 5, 19).

A vallásos világ, Isten hitében, egységet alkot. Minden vallás (így Európa domináns vallása, a keresztény vallás is) önmagában is egy és oszthatatlan.

Ebből adódóan **a vallások megosztását célzó minden törekvés** (szektásodás, a - ténylegesen anyagi vagy politikai okból történő - színlelt egyházalapítás) a vallástól és az alapvető emberi érdekektől idegen, így **tilos a Magyar Modell szerint.**

2.3 Államháztartás

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

Az államháztartás a nemzeti vagyon növekedésének felhasználását szabályozza, vagy a sarcfizetéssel történő eladósítás és elszegényítés eszköze?

A Magyar Modell államháztartása az Állam lelki-, szellemi- és anyagi vagyonnövekedésével gazdálkodik.

A vagyonnövekedés felhasználása:

a. Egyéni elismerés (jövedelem)

A munka az ember részvétele a nemzeti vagyon növelésében, tehát nem áru, emiatt a „munkabér”, mint fogalom, értelmetlen.

b. Közös kiadások (a költségvetés feladata)

Az állam és az államalapítók, államalkotók szabadságának biztosítását szolgálják:

- családok funkcióinak biztosítása,
- életfeltételek (élelmezés, energia, egészségügyi ellátás, oktatás-nevelés, településfejlesztés)
- közös képviselő feltételei,
- biztosítás,
- védelem.

c. Lehetőség-növekedés

- a lelki vagyont növelő tevékenységek,
- a szellemi vagyont növelő tevékenységek (művészet, kutatás),
- települések önellátása (szubszidiaritása),
- társadalmi csoportok önellátása (szubszidiaritása),
- állami- és magántulajdonban lévő gazdasági termelő- és szolgáltató tevékenységek.

A Magyar Modell szerint végzett számítások alapján Magyarországon a nemzeti vagyon növelése az alkalmazás első évében – a jelenlegi forint-értéket figyelembe véve 50 000 milliárd forint, ennek szükséges felosztása:

Egyéni elismerés	10 000 milliárd ft. (20 %)	– aktív korú: cca. 30 mft/év/fő
A közös kiadások	15 000 milliárd ft. (30 %)	– ebből nyugdíj cca. 15 mft/év/fő
Lehetőség-növekedés	25 000 milliárd ft. (50 %)	

Mivel a lehetőség növelés folyamatosan emeli a nemzeti vagyon növekedését, az árak változatlanul hagyása mellett a személyi elismerés összeg (az arányt megtartva) folyamatosan nő, így **biztosított az életszínvonal emelkedése.**

2.31 A pénz

A Magyar Modellben a pénz kizárólag értékközvetítő.

A nemzeti vagyon növekedéséből eredő csereeszköz a pénz.

Vagyis a pénz nem működik közre a nemzeti vagyon növelésében, ezért nincs önmagát növelő (kamat) funkciója sem. Ebből következik, hogy a *Magyar Modell egyetlen pénzkezelő intézetet tart fenn, megszüntetve a bankrendszert.*

(A pénzkezelő intézet feladatait „A társadalmi együttélés gyakorlata” c. rész írja le.)

A föderatív diktatúra legfőbb jellemzője, hogy **a hatalom megtartásának tárgyi eszközei** (fegyver és pénz) **a kiváltságot élvező elenyésző számú ember kezében vannak.** A *fegyver* a diktatúra fenntartásának **terrorisztikus eszköze**, míg a *pénzzel* a kiváltságosok a lehetőségeket tudják összevonni (koncentrálni), és ezzel **zsarolják az életfeltételeken keresztül az embereket.**

Miután a diktatúra természetellenes rendszer, folyamatosan **fejleszteni és növelni kell** az eszközök számát ahhoz, hogy azokkal hatékonyan lehessen hatalmát fenntartani.

Ezért kell olyan közhangulatot kelteni, mintha az emberiség védelme indokolná az egyre növekvő hatékonyságú fegyverek előállítását, vagyis ez a kirekesztettek érdekében is történne.

A pénz mennyiségi növelése érdekében el kellett azt szakítani értékközvetítő szerepétől, és önállóvá kellett tenni. Miután **a pénz**, mint tárgy önállóan nem használható, csak eredeti funkciójában - vagyis **venni lehet érte valami életfeltételt kielégítő tárgyat vagy szolgáltatást** - eleve korlátozza ennek az eszköznek a növelhetőségét. Ennek a korlátnak a feloldását szolgálja **a pénz természetes alap nélkülivé (virtuálissá) tétele**, ami olyan tulajdonságokkal ruházza fel az eredeti funkciója szerint érték-közvetítő

eszközt, amely az anyagi világ többi (természetes alaphoz kapcsolódó) része fölé emeli, **kiváltani szándékozva vele a fejlődés-biztosító, valós értékeket közvetítő szerepét.**

Ez a - teljességében csak számítógépekben, tőzsdéken és a bankokban mutatkozó - **Aranyborjú akar az ember természetes igényeinek kielégítőjévé válni, amikor uralmát korlátozás nélkül terjeszti ki az emberiségre, „a tőke szabad áramlása” parancs megvalósításával.**

2.32 Költségvetés

a. A költségvetés alkotmányos alapelvei

- aa. **Az Állam költségvetésének célja, hogy a nemzeti vagyon növekedésének mértéke szerint biztosítsa az alapvető emberi jogokat minden állampolgára számára.** Ez nem lehet kevesebb, mint a minimális életfeltételek kielégítése.
- ab. **A költségvetésben a bevételek nem lehetnek kevesebbek a kiadásoknál, az import értéke pedig nem lehet magasabb az exporténál.**
- ac. **Minden állampolgár kötelességei teljesítéséhez az államnak biztosítania kell a feltételeket.** Az állampolgárokat kötelezettségük teljesítésének arányában **illetik meg** – az alapvető életfeltételeken túli – **jogok.**
- ad. **Minden állampolgár a nemzeti vagyon növekedésének általa megtermelt része szerint vesz részt a közteherviselésben.**

b. A költségvetés vázlata

ba. A bevételek

Az összes nemzeti vagyon növekedés 20 %-a.

bb. Kiadások

- Nyugdíj
- Nem személyhez kötött egészségügyi kiadás
- Alapvető élelmiszer
- Energia (lakossági)
- Szociális kiadások

2.33 A termelőeszközök tulajdonjoga

- az energiatermelő-, távközlési- és közlekedési szolgáltatást végző, valamint az alapvető életfeltételeket biztosító ipari szervezetek állami, vagy területi önkormányzati tulajdonba kerülnek,
- a termőföld, az állatállomány, a mezőgazdasághoz-, valamint a szolgáltatáshoz és a kisárutermeléshez használt termelőeszközök olyan családi magángazdaságok birtokába (föld), illetve tulajdonába kerülnek, amelynek minden tagja az államalapító vagy államalkotó nemzet tagja.

2.4 Gazdaság

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A gazdaság embert szolgáló értékteremtés, vagy pénzt szolgáló haszonforrás? – Az értékteremtés a létrehozó érdekét szolgálja, vagy az érték teremtése elválik annak élvezőjétől?

a. A gazdaság célja a lakosság anyagi életfeltételeinek biztosítása a nemzeti vagyon anyagi részének növelésével.

A Magyar Modell az emberi társadalom szerves egységként történő működéséből következő, és a gazdaságra is vonatkozó általános alapelve: *minden tevékenység végzési módjának és eredményének olyannak kell lennie, hogy az az ember és környezete egészségét ne károsítsa.*

A szerves egységként működő társadalom az emberekről gondoskodó államokon keresztül valósul meg,

A gazdaság tevékenység-összetételét alapvetően kell meghatároznia annak, hogy az emberek lelki-, szellemi- és anyagi életfeltételei mit és milyen mértékben igényelnek.

Az életfeltételek biztosításának körét és minőségét egy-egy ország vonatkozásában az adott ország lehetőségei határozzák meg.

Amennyiben az alapvető emberi jogok minimális szintjének megfelelő életfeltételeket nem tudja egy ország kormánya biztosítani minden állampolgára számára, akkor annak az országnak alkalmatlan a kormánya a vezetésre.

Ugyanakkor, a kormánynak rendelkeznie kell azokkal a feltételekkel, amelyek ahhoz szükségesek, hogy biztosítsák az életfeltételeket az állampolgárok számára. Tehát a kötelezettségek és a jogok egységének az állam - mint a terület és a társadalmi csoportok szubszidiaritásának összehangolója - vonatkozásában is meg kell lennie. Ennek következménye az, hogy *ha az állampolgárok alapvető emberi jogait biztosítja az állam, akkor van erkölcsi alapja arra, hogy meghatározza az egyes emberek kötelezettségeit és megkövetelje annak teljesítését*, ami a jogkövető magatartásban nyilvánul meg. Ehhez viszont a megkövetelt magtartási szabályoknak összhangban kell lenniük nemcsak a gazdasági, hanem a teljes (lelki-, szellemi- és anyagi) keresztény (örök emberi) értékrenddel.

Fel kell mérni tehát a belföldi és külföldi igényt egy-egy tevékenység eredményére (lelki-, szellemi- vagy anyagi termék, illetve szolgáltatás) és ahhoz kell viszonyítani a hazai lehetőségeket. A kapott adatokat a realitás kontrollja alá kell bocsátani, azért, hogy azok alapján olyan termelési, szolgáltatási kontingenseket lehessen megállapítani, amelyek szolgálják, és nemcsak kiszolgálják a nemzet szükségleteit.

A korigált igény szerinti kereslet és a tényleges, valamint a fejleszthető termelés és szolgáltatás összevetése alapján kell megállapítani a termékelhelyezés hármas csoportját:

- a saját termelésből kielégíthető igényeket,
- az exportálandó termékeket, végül
- az importtal kielégíthető igényeket.

b. A Magyar Modell gazdaságának alapjellemezője az összehangolás mellett megvalósuló önállóság.

Az Állam felajánlja minden személynek és szervezetnek azt, hogy aki, illetve amely részt vesz a gazdasági életben, annak a tevékenységét összehangolja.

Az összehangolás azt jelenti, hogy *az állam biztosítja a termelés (szolgáltatás) iránti igényt, és a termelés (szolgáltatás) feltételeit, az összehangolást igénybe vevő személy (szervezet) pedig a szerződésben meghatározott határidőre, minőségben és mennyiségben előállítja a terméket, illetve elvégzi a szolgáltatást.*

A termelőeszközök beszerzéséhez kamatmentes hitelt biztosít az Állam az államháztartás „Lehetőség-fejlesztés” fejezete terhére. (Ez a pénzügyi intézet fő feladata.)

2.41 Mezőgazdaság és élelmiszeripar

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A mezőgazdaság a nemzet természetes erőforrása, boldogulásának alapja, vagy a nemzet zsarolásának eszköze? – A nemzet elidegeníthetetlen tulajdona a föld, vagy szabadpiaci áru? Elsődlegesen a nemzetet kell ellátni magyar élelmiszerrel, vagy az idegeneket? A földművest gyarapítsa munkájának eredménye, vagy az idegen spekulánsokat?

A Magyar Modell mezőgazdaságában csak olyan termesztési- és állattartási technológiát lehet alkalmazni, és ennek csak azokat az eredményeit (a terményeket és termékeket) lehet forgalmazni, amelyek *az emberre és a természetes környezetre nem fejtenek ki károsító hatást.*

Az állam a területek és települések igényfelmérése, valamint a külföldi megrendelések alapján felajánlja minden termelőnek terményenként és termékenként azt a kontingenst, amelyre a Magyar Modell szerint működő Államnak szüksége van. Amennyiben a termelő elfogadja az állam ajánlatát, akkor a megállapodásban meghatározott anyagi elismerésen kívül az állam biztosít

- beruházási támogatást,
- vetőmag-, szaporítóanyag és törzsállomány biztosítási támogatást,
- hozzájárulást a természetes termeléshez szükséges talajerőutánpótlási és természet-, valamint emberi egészségbarát védőszerek, technológiák alkalmazásához.

Az élelmiszeripar alapvetően az alapanyag-ellátó területekhez kell, hogy kötődjék. A termelőeszközök főszabályként település-önkormányzati, kivételesen magántulajdonban vannak. Az élelmiszeriparral kapcsolatban is az összehangolt életfeltétel-kielégítésben történő részvétel az Állam érdeke, ezért az állam által felajánlott kontingens után, az anyagi elismerésen kívül az állam biztosít

- beruházási- és
- technológia-beszerzési támogatást.

2.42 Ipar

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

Az *ipar* anyagi kincseink embert szolgáló átalakítása, vagy környezetromboló szakbarbarizmus? – **Úgy használjuk, hogy megmaradjon, vagy úgy, hogy felégetjük a jövőt?**

Az ipar alapvető feladata, hogy biztosítsa az állampolgárok életfeltételeinek eszköz részét.

a. A Magyar Modell szerinti Államban

- aa. az ipari termék **gyártásának technológiája** és a gyártásakor felhasznált anyagok és a keletkező hulladékok **nem károsíthatják sem az emberek egészségét, sem a természetet;**
- ab. olyan ipari **termék** forgalomba hozása, vagy olyan **csomagolási technológia** és **csomagolóanyag** használata **tilos**, amelyek használatával **az ember** lelki-, szellemi és anyagi **életét veszélyeztetni, vagy a természetet károsítani lehet.**

b. Az alapvető emberi jogok biztosítását szolgáló termékek előállítása

Az állam a területek és települések igényfelmérése, valamint a külföldi megrendelések alapján felajánlja minden iparosnak, vállalkozónak termékenként azt a kontingenst, amelyre **az Államnak szüksége van.** Amennyiben a megkeresett elfogadja az állam ajánlatát, akkor a megállapodásban meghatározott **anyagi elismerésen kívül az állam biztosít**

ba. beruházási támogatást,

bb. alap- és félkészanyag termelés és felhasználás összehangolást.

c. A kiegészítő emberi jogok biztosítását szolgáló termékek előállítása

A személyes használatú termékek és a családi használatú beruházások fedezete az egyéni elismerés mértéke (jövedelem).

ca. **Állami tulajdonban** vannak az alábbi tevékenységeket végző szervezetek: energiaátalakítás, bányászat, közlekedési eszközök gyártása, közút- és vasútépítés, gépgyártás, építőanyag-gyártás, vegyipar, gyógyszeripar, könnyűipar.

cb. Az előző felsoroláson kívül eső termelőtevékenység **magántulajdonon** alapuló szervezetekben történik.

Az állam a termékeket igénylő állampolgárok számára **információt szolgáltat** azoknak a termelő szervezeteknek az adatairól, amelyek előállítói, gyártói az igényelt terméknek és hitelt nyújt a termék beszerzésére.

A Magyar Modell a termelő magánvállalkozások számára

- **beruházási hitelt vagy támogatást ad és**
- **anyag-, illetve félkészanyag termelés és felhasználás összehangolást végez.**

2.43 Szolgáltatás

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A szolgáltatás életfeltételeinket biztosítja, vagy csupán átverés-show-kal ránk erőszakolt, önpusztító majmolás?

a. A gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos általános követelmények:

- a szolgáltatásokkal kapcsolatos tevékenységhez alkalmazott **technológia és tevékenységhez felhasznált anyagok nem károsíthatják sem a dolgozók egészségét, sem a természetet;**
- **a tevékenységgel kapcsolatos hulladékok, valamint a szolgáltatás igénybevételének következményei az ember lelki-, szellemi és anyagi életét nem veszélyeztetheti, és a természetet nem károsíthatja.**

A kommunális és szociális szolgáltatást a települési önkormányzatok tulajdonában lévő szervezetek végzik. Az alapvető emberi jogokat biztosító szolgáltatások kvótáit és a kvótán felüli szolgáltatások díját az állami költségvetés állapítja meg. Az alapvető életfeltételek kvóta alapján végzett szolgáltatásokat a megállapított díjtétel mellett az állami költségvetés fedezi.

a. Energia: a jelenlegi energiaellátó rendszert meg kell újítani, mert az rossz hatékonyságú, továbbá **természetromboló- és veszélyeztető** (atom-, víz- és ásványianyag átalakítás). Ezért új energiaszolgáltató rendszert kell figyelembe venni (elsősorban alternatív energiaforrásokat). Az átalakítás fő szempontjai: **természetbarát, lehetőleg helyi energiatermelő berendezések új energiaforrások rendszerbe állításával** (a Települési Önellátó Rendszer részeként).

A Magyar Modell szerint **kiemelten kell támogatni azokat a kutatásokat**, amelyek az energiarendszer átalakításának főbb szempontjait kielégítik.

c. Közlekedés, távközlés

A Magyar Modell alapelve a közlekedéssel kapcsolatban az, hogy a vízi- közúti- és vasúti **közlekedési útvonalak létesítése**, valamint a tömegközlekedés és az áruszállítás **járműveinek beszerzése**, (a közúti árufuvarozás járműveinek kivételével) **államháztartás „Lehetőség-növekedés” fejezetében megvalósítandó feladat. A vasúti- és légi közlekedés üzemeltetését, valamint a közutak felügyeletét** a közlekedési kormányzathoz tartozó **állami vállalatok végzik**. A vízi közlekedés és a közúti tömegközlekedés üzemeltetése a települési önkormányzatok feladata.

A **távközléssel** kapcsolatban az általános alapelv két elemét külön-külön is kell értelmezni. Az első elem szerint csak olyan eszközöket lehet alkalmazni, amelyek sugárzással, vagy egyéb módon **nem károsítják a Világmindenség anyagi részét**, vagyis nem veszélyesek sem az ember testére, sem az élő- és élettelen környezetre. A másik elem a hagyományos távközlési rendszerek (rádió, tv) mellett vonatkozik az **Internetre is**, amelyet a **„Világ szellemi szemétdombja” jelenlegi szintjéről a „Világ szellemi kincsestára” szintjére kell emelni.**

A Magyar Modell kialakítja azt a távközlési hálózatot, amely az általános alapelvnek megfelelően **az embert szolgáló „informatikai társadalom” kialakításának az alapja** lesz, és hatalomra jutását követően fog teljessé válni.

d. A nem általános gazdasági érdekű szolgáltatások (szolgáltató kisipar)

A kommunális és szociális szolgáltatások kivételével a lakossági szolgáltatásokat a **magántulajdonon alapuló kisipar** végzi.

A Magyar Modell a szolgáltató kisiparosok számára

- beruházási támogatást és hitelt biztosít, és
- anyag-, illetve félkészáru termelés és felhasználás összehangolást végez.

2.44 Idegenforgalom

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

Az idegenforgalom az ember harmóniáját teljessé tevő mintaadás, vagy haszonszerző szemfényvesztés?

Politikailag eszköze annak, hogy a magyar küldetés beteljesedjen, vagyis **a szerves egységként működő állam megismerésével mintát szolgáltatassunk az egész emberiségnek.**

Gazdaságilag hozzájárul a magyar állampolgárok életfeltételeinek biztosításához.

A szállodák önkormányzati, míg az éttermek, panziók és magánházakban biztosított vendéglátóhelyek magántulajdonban vannak. Az állam összehangolja a belföldi és külföldi igényfelmérés alapján az önkormányzati tulajdonú vendéglátóhelyek forgalmát. Ugyanezt felajánlja az idegenforgalomban résztvevő magánvállalkozóknak a létesítmények kihasználásának összehangolását.

Az összehangolásban részt vevő vendéglátóhelyek számára **a Magyar Modell**

- beruházási támogatást vagy hitelt nyújt, illetve
- mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés és felhasználás összehangolást végez.

2.45 Kereskedelem

A föderalizmus és a konföderalizmus közötti különbséget a következő kérdésekre adott válasz fejezi ki:

A kereskedelem az emberi munka eredményének kölcsönös hasznosítása, vagy kupeczek nyereségének növelése?

a. Belkereskedelem

A magyar Modell belkereskedelmének feladata, hogy az igényeket kielégítő termékeket, terményeket eljuttassa a termelőtől az állampolgárig.

A kereskedelem tulajdonformája **a magántulajdonú kiskereskedelem.**

Az állami gazdaság-összehangolásban résztvevő boltok végzik - a kiegészítő emberi jogok gyakorlásához szükséges termékek forgalmazásán kívül - **az alapvető emberi jogok körébe tartozó termékek és termények eljuttatását az állampolgárokhoz.**

A Magyar Modell szerinti Állam a kiskereskedőnek

- = beruházási támogatást- és hitelt biztosít,
- = a termékek és termények folyamatos ellátását és szállítását összehangolja.

b. Külkereskedelem

A Magyar Modell külkereskedelmének feladata, hogy a magyar állampolgárok igénykielégítésén felüli termékeket és terményeket eljuttassa más államok állampolgáraihoz, illetve az *Állam földrajzi, vagy gazdasági okból nem, vagy nem a megfelelő minőségben és mennyiségben termelt termékeket, terményeket a magyar állampolgárok rendelkezésére bocsássa.*

A külkereskedelem, mint a Magyar Modell gazdasági összehangolásának része szoros összefüggésben van a vámrendszerrel. Ennek két oka van:

- ne fordulhasson elő negatív külkereskedelmi egyenleg, ami veszélyezteti az alapvető emberi jogok biztosítását, és a pénz érték közvetítő szerepét,
- védővám alkalmazása annak érdekében, hogy a magyar áruk szolgálják elsődlegesen a Magyarországon jelentkező igények kielégítését, a külföldi áruk szerepe a választékbővítésre és az itthon nem, vagy nem megfelelő mennyiségben előállítható termékmennyiségre korlátozódjon.

Kelt Szegeden, 2008. március 14-én.

¹ A **föderáció** vagy **federáció** a latin *foedus* (genitivusa *foederis*) szóból ered, egyezményt, megállapodást, társulást jelent, aminek keretében **községek**, községcsoportok, illetve **államok** kölcsönösen és az egyenlőség alapján elkötelezik magukat egymásnak egy vagy több meghatározott cél érdekében, s annak végrehajtása kizárólagosan a szövetség képviselőire hárul.

Egy állam berendezkedésében ez azt jelenti, hogy a részei egyenlőek és bizonyos fokig önállóak egymástól, (pl.: saját törvényhozással rendelkeznek) azonban ezek fölött áll egy központi (szövetségi) kormány is, mely az egészet összefogja és szabályozza.

A föderációk általában magukban hordozzák azon **paradoxont**, hogy míg egyrésztől egy államszövetség részei, úgy másfelől önmagukban is **államok** (vagy magukban hordozzák az államiság aspektusait)

Wikipédia (<http://hu.wikipedia.org/wiki/F%C3%B6der%C3%A1ci%C3%B3>)

² A **konföderáció** szuverén **államok** vagy közösségek olyan csoportja, melyet egy szerződés hoz létre, de később gyakran közös **alkotmányt** fogad el. Általában valamilyen kritikus kérdés megoldására jön létre, mint honvédelem, külügy, külkereskedelem, közös fizetőeszköz, ami közös kormányzást kíván minden tag számára. Mai politikai értelemben csak független államok egy állandó, másokkal szembeni közös fellépésre szolgáló szövetsége.

Wikipédia (<http://hu.wikipedia.org/wiki/Konf%C3%B6der%C3%A1ci%C3%B3>)

³ Az Európai Politikai Unióval foglalkozó kormányközi konferencia a (*Maastrichti – HJ*) Szerződés alapvető szerkezetéért volt felelős. Ennek első része kihirdeti az Európai Unió létrejöttét, kijelöli céljait, és előírja, hogy az unió „tisztelőben tartja tagállamainak nemzeti identitását”. Brit követelésre minden föderalizmusra utaló referenciát eltávolítottak a szövegből.

A (*Maastrichti – HJ*) Szerződés (http://nemzetiugyseg.com/maastrichti_szerz.doc) **lefektette a szubszidiaritás elvének alapjait**, létrehozta az uniós polgárság intézményét és kiterjesztette a közösségi fellépést a kultúra, az oktatás, a szakképzés, a fogyasztóvédelem, a transzeurópai hálózatok, az iparpolitika, a környezetvédelem és a fejlesztési politika területeire. (EU Mindentudó - <http://hvg.hu/eumindentudo.aspx>)

⁴ 1988. szeptember 20-án Bruges-ben Margaret Thatcher, az Egyesült Királyság akkori miniszterelnöke az Európai Közösség jövőjéről szóló beszédet mondott a belgiumi Bruges-ben a College of Europe-ban. A beszédet széles körben Jacques Delors, az Európai Bizottság elnöke föderalista víziójával szembeni tiltakozásként értelmezték, mivel az az integrációs folyamaton belül a tagállamok elsőbbsége mellett szállt síkra.

(EU Mindentudó - <http://hvg.hu/eumindentudo.aspx>)

⁵ „AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy tovább viszik az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatát, ahol **a szubszidiaritás elvének megfelelően a döntéseket az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg,**”

⁶ Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unióról szóló szerződés” c. rész-szerződése 5. cikk – a megbukott EU Alkotmányban: I-11 cikk - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>

⁷ „(1) Az Unió **kizárólagos hatáskörrel** rendelkezik a következő területeken:

a) **vámunió,**

b) a belső piac működéséhez szükséges **versenyszabályok megállapítása,**

c) **monetáris politika** azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euro,

d) a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,

e) **közös kereskedelempolitika.**

(2) Az Unió szintén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik **nemzetközi megállapodás megkötésére**, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja”.

(Lisszaboni Szerződés „Szerződés az Európai Unió működéséről” c. rész-szerződése 3. cikk - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁸ „Az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően **minden címzett tagállamra kötelező**, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címettként megjelöl.”

(Lisszaboni Szerződés „Szerződés az Európai Unió működéséről” c. rész-szerződése 288. cikk - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁹ A demokrácia fogalma: Az ókori görög városállamokban az arisztokráciát (a nemesek uralmát) és a türanniszt (-TIRANNUS) felváltó államforma, amely a szabad polgárok egyenlőségét hozta meg, és a kormányzást választott tisztviselőkre bízta. (Az athéni demokrácia (i.e. V-IV.sz.) - Tágabb értelemben: **népképviseleten és az állampolgárok jogi egyenlőségén alapuló kormányzati forma.**

A polgári demokráciákban a választójog korlátozásai és sok más ok miatt a hatalom lényegében a kizsákmányoló osztályok kezében van. - Népi demokrácia: a második világháború után több európai és ázsiai országban a népi demokratikus forradalom eredményeként létrejött néphatalom, a proletárdiktatúra (-PROLETÁR) egyik formája.

(Magyar Értelmező Szótár - <http://ertelmezoszotar.atw.hu/>)

Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unióról szóló szerződés” c. rész-szerződéséből - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>:

„**ÖSZTÖNZÉST MERÍTVE** Európa kulturális, vallási és humanista örökségéből, amelyből az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen jogai, a szabadság, **a demokrácia**, az egyenlőség, valamint a jogállamiság egyetemes értékei kibontakoztak,”

„**MEGERŐSÍTVE** elkötelezettségüket a szabadság, a demokrácia, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása és a jogállamiság elvei mellett,” (Preamble)

„Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a **demokrácia**, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közös a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. (2. cikk)”

¹⁰ „A politikai pártok képviselői által a választási kampányokban tett – a párt ideológiáját, az ahhoz kapcsolódó stratégiákat, ezen belül az ország állapotával kapcsolatos nézeteket tükröző – kijelentések valóságtartalmának vizsgálata nem tartozik a bűnügyekben eljáró hatóságok hatáskörébe, ezen kijelentésekért történő helytállás a politikai felelősség kategóriájába tartozik.” (Központi Nyomozó Főügyészség Nyom. 44/2007. sz. határozata - <http://nemzetiugyseg.com/lu070308.doc>)

¹¹ A szolidaritás jelentése: **Összetartás, kiállás valaki mellett, támogatás.**

A sztrájkoló bányászokkal a fővárosi nagyüzemek munkásai is szolidaritást vállaltak (=maguk is sztrájkoltak, követeléseiket támogatták).

Szolidaritási sztrájk.

Osztályunkban erős a szolidaritás (=tagjai jóban-rosszban összetartanak, kiállnak egymásért).

A középkorban kereskedők, pénzemberek gyakran önkéntes társulásba tömörültek, és kötelezték magukat, hogy a közösség bármely tagjának veszteségét közösen megtérítik, adósságait kifizetik. (ma csoportos biztosításnak vagy csoportos kezességnek mondanánk az ilyet: egy mindenkiért, mindenki egyért.) A társulás közös pénzalapját latin szóval solidumnak ('**szilárd, biztos alap**') nevezték, tagjait solidarisnak, azaz a solidumhoz tartozónak.

Rokona a SZOLID.

(Magyar Értelmező Szótár - <http://ertelmezoszotar.atw.hu/>)

Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unióról szóló szerződés” c. rész-szerződéséből -

<http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>:

„AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy elmélyítsék a népek közötti szolidaritást, miközben történelmüket, kultúrájukat és hagyományait tiszteletben tartják,”

2. cikk – ld. 9. jegyzet

„Előmozdítja a gazdasági, a társadalmi és a területi kohéziót, valamint a tagállamok közötti szolidaritást.” (3. cikk (2) bekezdés harmadik albekezdés)

¹² „(1) Ha egy meghatározott területen a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktusok végrehajtása.

(2) Ha egy meghatározott területen a Szerződések a tagállamokkal megosztott hatáskört ruháznak az Unióra, e területen mind az Unió, mind pedig a tagállamok alkothatnak és elfogadhatnak kötelező erejű jogi aktusokat. A tagállamok e hatáskörüket csak olyan mértékben gyakorolhatják, amilyen mértékben az Unió hatáskörét nem gyakorolta. A tagállamok olyan mértékben gyakorolhatják újra a hatáskörüket, amilyen mértékben az Unió úgy határozott, hogy lemond hatáskörének gyakorlásáról.

(3) A tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukat az e szerződésben meghatározottak szerinti szabályok keretében hangolják össze, amelyek megállapítására az Unió hatáskörrel rendelkezik.

(4) Az Unió az Európai Unióról szóló szerződésnek megfelelően hatáskörrel rendelkezik a közös kül- és biztonságpolitika meghatározására és végrehajtására, ideértve egy közös védelempolitika fokozatos kialakítását.

(5) Meghatározott területeken és a Szerződésekben megállapított feltételek mellett az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések megtételére, anélkül azonban, hogy ennek révén elvonná a tagállamok e területeken meglévő hatásköreit.

Az Unió e területekre vonatkozó, a Szerződésekben meghatározott rendelkezések alapján elfogadott kötelező erejű jogi aktusai nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját.

(6) Az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait a Szerződésekben foglalt, az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg.”

(I. cím Az Unió hatásköreinek típusai és területei 2. cikk)

¹³ „(1) Az Unió közös bevándorlási politikát alakít ki, amelynek célja a migrációs hullámok hatékony kezelése azok minden szakaszában, méltányos bánásmód biztosítása a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban, valamint az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem megelőzése és az ezek elleni megerősített küzdelem.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg a következőkre vonatkozóan:

a) a beutazás és a tartózkodás feltételei, valamint a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és a hosszú távú tartózkodási engedélyek tagállamok által történő kiadására vonatkozó szabályok, beleértve a családegyesítési célúakat is,

b) a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok jogainak meghatározása, ideértve a más tagállamokban való szabad mozgásra és tartózkodásra irányadó feltételeket is,

c) illegális bevándorlás és jogellenes tartózkodás, beleértve a jogellenesen tartózkodó személyek kitoloncolását és repatriálását is,

d) küzdelem az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme ellen.

(3) Az Unió harmadik országokkal megállapodásokat köthet a területén tartózkodó olyan személyek származási vagy abba az országba való visszafogadása érdekében, ahonnan érkeztek, akik a tagállamok egyikének területére való belépés vagy tartózkodás feltételeinek eleve nem, vagy már nem felelnek meg.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg – kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját – azoknak a tagállami intézkedéseknek az ösztönzésére és támogatására, amelyek a területükön jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányulnak.

(5) E cikk nem érinti a tagállamok jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként vállaljanak munkát.”

(2. fejezet – A határok ellenőrzésével, a menekültüggyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák 79. cikk)

¹⁴ „(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben szabályozási minimumokat állapíthat meg a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan az olyan különösen súlyos bűncselekmények esetében, amelyek jellegüknél vagy hatásuknál fogva a több államra kiterjedő vonatkozásúak, illetve amelyek esetében különösen szükséges, hogy az ellenük folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék.

Ezek a bűncselekményi területek a következők: terrorizmus, emberkereskedelem és a nők és gyermekek szexuális kizsákmányolása, tiltott kábítószer-kereskedelem, tiltott fegyverkereskedelem, pénzmosás, korrupció, pénz és egyéb fizetőeszközök hamisítása, számítógépes bűnözés és szervezett bűnözés.

A bűnözés alakulásának függvényében a Tanács határozatban egyéb bűncselekményi területekről állapíthatja meg, hogy azok megfelelnek az e bekezdésben meghatározott feltételeknek. Erről a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

(2) Ha valamely harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó területen az Unió politikájának eredményes végrehajtásához elengedhetetlen a tagállamok büntetőügyekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése, irányelvekben szabályozási minimumokat lehet megállapítani e területen a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan. A 76. cikk sérelme nélkül az ilyen irányelveket ugyanazon rendes vagy különleges jogalkotási eljárás keretében kell elfogadni, mint amely szerint az említett harmonizációs intézkedéseket elfogadták.

(3) Amennyiben a Tanács valamely tagjának megítélése szerint valamely (1) vagy (2) bekezdésben említett irányelvtervezet büntető igazságügyi rendszerének alapvető vonatkozásait érintené, kérheti, hogy az irányelvtervezetet terjesszék az Európai Tanács elé.

Ebben az esetben a rendes jogalkotási eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja a Tanács elé, amely megszünteti a rendes jogalkotási eljárás felfüggesztését.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott irányelvtervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésében, illetve e szerződés 329. cikke (1) bekezdésében előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó intézkedéseket kell alkalmazni.”

(4. fejezet – Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben 83. cikk)

„Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg a bűnmegelőzés terén a tagállami intézkedések előmozdítására és támogatására, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.”

(4. fejezet – Igazságügyi együttműködés büntetőügyekben 84. cikk)

¹⁵ „A Tanács az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően rendkívüli jogalkotási eljárás keretében egyhangúlag rendelkezéseket fogad el a forgalmi adók, a jövedéki adók és a közvetett adók egyéb formáira vonatkozó jogszabályok olyan mértékű harmonizálására, amennyire az ilyen harmonizáció a belső piac létrehozásához, működéséhez, és a verseny torzulásának elkerüléséhez szükséges.”

(2. fejezet – Adórendelkezések 113. cikk)

¹⁶ „(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a **26. és 27.** cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására a következő rendelkezéseket kell alkalmazni. A Tanács a **294.** cikkben megállapított eljárásnak megfelelően és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően rendkívüli jogalkotási eljárás keretében elfogadja azokat a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik az adózásra, a személyek szabad mozgására, valamint a munkavállalók jogaira és érdekeire vonatkozó rendelkezésekre.

(3) A Bizottság az (1) bekezdésben előírányzott, az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó javaslataiban a védelem magas szintjét veszi alapul, különös figyelemmel a tudományos tényeken alapuló új fejleményekre.

Az Európai Parlament és a Tanács saját hatáskörén belül szintén törekszik e célkitűzés megvalósítására.

(4) Ha valamely harmonizációs intézkedésnek az Európai Parlament és a Tanács, a Tanács vagy a Bizottság általi elfogadását követően, egy tagállam a **36.** cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és a fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(5) Ezen felül, a (4) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben valamely harmonizációs intézkedésnek az Európai Parlament és a Tanács, a Tanács vagy a Bizottság általi elfogadását követően valamely tagállam új tudományos bizonyítékon alapuló, a környezet vagy a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos nemzeti rendelkezések bevezetését tartja szükségesnek az adott tagállamra jellemző olyan probléma miatt, amely a harmonizációs intézkedés elfogadása után merült fel, ezekről az előírányzott rendelkezésekről és bevezetésük indokairól értesíti a Bizottságot.

(6) A Bizottság a (4) és (5) bekezdésben említett értesítésekől számított hat hónapon belül a vonatkozó nemzeti rendelkezéseket jóváhagyja vagy elutasítja, miután ellenőrizte, hogy az érintett rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében.

Amennyiben a Bizottság e határidőn belül nem hoz határozatot, a (4) és (5) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ha az ügy összetettsége indokolja, és az emberi egészséget fenyegető veszély nem áll fenn, a Bizottság értesítheti az érintett tagállamot arról, hogy az ebben a bekezdésben említett határidő legfeljebb további hat hónappal meghosszabbítható.

(7) Ha a (6) bekezdés alapján egy tagállamnak engedélyezték valamely harmonizációs intézkedéstől eltérő nemzeti rendelkezések fenntartását vagy bevezetését, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasolja-e az adott intézkedés kiigazítását.

(8) Ha egy olyan területen, amely korábban harmonizációs intézkedések tárgyát képezte, valamely tagállam különleges közegészségügyi problémát vet fel, erről tájékoztatja a Bizottságot, amely haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasoljon-e megfelelő intézkedéseket a Tanácsnak.

(9) A **258. és 259.** cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül az Európai Unió Bíróságához fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az e cikkben biztosított hatáskörével visszaél.

(10) A fentiekben említett harmonizációs intézkedések indokolt esetben védzáradékot tartalmaznak, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy a **36.** cikkben említett egy vagy több nem gazdasági okból, uniós ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.”

(3. fejezet – Jogszabályok közelítése 114. cikk)

„A **114.** cikk sérelme nélkül a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyhangúlag irányelveket fogad el a tagállamok olyan törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére, amelyek közvetlenül érintik a belső piac megteremtését vagy működését.”

(3. fejezet – Jogszabályok közelítése 115. cikk)

„Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közötti különbségek torzítják a belső piaci verseny feltételeit, és hogy ezt a torzulást ki kell küszöbölni, konzultál az érintett tagállamokkal.

Ha ez a konzultáció nem eredményez a torzulás kiküszöbölésére vonatkozó megállapodást, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Bizottság javaslata alapján, minősített többséggel elfogadja a szükséges irányelveket.

E célból a Szerződésben előírt bármilyen egyéb megfelelő intézkedést el lehet fogadni.”

(3. fejezet – Jogszabályok közelítése 116. cikk)

„(1) Amennyiben okkal lehet tartani attól, hogy törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések elfogadása vagy módosítása a **116.** cikk értelmében vett torzulást okoz, az így eljárni kívánó tagállam konzultál a Bizottsággal. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ajánlást tesz az érintett államoknak a szóban forgó torzulás elkerülésére alkalmas intézkedésekre vonatkozóan.

(2) Ha az az állam, amely nemzeti rendelkezéseket kíván bevezetni vagy módosítani, nem tesz eleget a neki címzett bizottsági ajánlásnak, a többi tagállamtól nem követelhető meg, hogy e torzulás kiküszöbölése érdekében saját nemzeti rendelkezéseit a **116.** cikk értelmében módosítsa. Ha az a tagállam, amely figyelmen kívül hagyta a Bizottság ajánlását, olyan torzulást okoz, amely csak saját magára nézve hátrányos, a **116.** cikk rendelkezései nem alkalmazhatók.”

(3. fejezet – Jogszabályok közelítése 117. cikk)

„A belső piac létrehozása, illetve működése keretében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket fogad el a szellemi tulajdonjogok Unión belüli egységes oltalmát biztosító európai oltalmi jogcímek létrehozására, valamint egy uniós szintű központi engedélyezési, koordinációs és ellenőrzési rendszer megteremtésére.

Az európai oltalmi jogcímekre vonatkozó nyelvhasználati rendet a Tanács állapítja meg különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.”

(3. fejezet – Jogszabályok közelítése 118. cikk)

¹⁷ „(1) Valamennyi Uniói politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

Az Unió fellépése, amely kiegészíti a nemzeti politikákat, a népegészségügyi helyzet javítására, az emberi megbetegedések és betegségek, valamint az emberek testi és szellemi egészségét fenyegető veszélyek okainak megelőzésére irányul. Az ilyen fellépés magában foglalja a széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelmet az azok okaira, terjedésére és megelőzésére vonatkozó kutatások, valamint az egészségügyi tájékoztatás és oktatás által, továbbá a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek figyelemmel kísérését, az ilyen veszélyek korai előrejelzését és az ezek elleni küzdelmet.

Az Unió kiegészíti a tagállamok fellépését a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése érdekében, beleértve a felvilágosítást és a megelőzést is.

(2) Az Unió bátorítja a tagállamok közötti együttműködést az e cikkben említett területeken, és szükség esetén támogatást nyújt a tagállamok fellépéséhez. Az Unió ösztönzi különösen a határ menti területeken az egészségügyi szolgáltatások egymást kiegészítő jellegének javítására irányuló, tagállamok közötti együttműködést.

A tagállamok a Bizottsággal együttműködve összehangolják politikáikat és programjaikat az (1) bekezdésben említett területeken. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megteheti minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió és a tagállamok elősegítik az együttműködést harmadik országokkal és a népegészségügy területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) A 2. cikk (5) bekezdésétől, illetve a **329.** cikk (1) bekezdésétől eltérve, és a **119.** cikk (2) bekezdésével összhangban az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően az e cikkben említett célok eléréséhez való hozzájárulás érdekében a közös biztonsági kockázatok kezelésére elfogadja a következőket:

a) az emberi eredetű szervek és szövetek, a vér és vércélesztmények magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések; ezek az intézkedések nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be;

b) intézkedések az állat- és növényegészségügy terén, amelyek közvetlen célja a közegészség védelme;

c) a gyógyszerek és a gyógyászati célú eszközök magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések.

(5) A Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében ösztönző intézkedéseket állapíthat meg az emberi egészség védelmére és javítására, és különösen a határokon át széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelemre, valamint a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek figyelemmel kísérésére, az ilyen veszélyek korai előrejelzésére és az ezek elleni küzdelemre vonatkozóan, továbbá olyan intézkedéseket állapíthat meg, amelyeknek közvetlen célja – a dohányra és a túlzott alkoholfogyasztásra vonatkozóan – a közegészség védelme, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(6) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, ajánlásokat is elfogadhat az e cikkben meghatározott célok érdekében.

(7) Az Unió tevékenységének tiszteletben kell tartania a tagállamoknak az egészségügyi politikájuk meghatározására, valamint az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás megszervezésére és biztosítására vonatkozó hatáskörét. A tagállamok hatásköre kiterjed az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás működtetésére, és a hozzájuk rendelt erőforrások elosztására. A (4) bekezdés a) pontjában említett intézkedések nem érinthetik a szervek és vér adására vagy gyógyászati célú felhasználására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket.”

(XIV. cím – Népegészségügy 168. cikk)

¹⁸ „(1) Az Unió és a tagállamok biztosítják az Uniói ipar versenyképességéhez szükséges feltételek meglétét.

E célból – összhangban a nyitott és versengő piacok rendszerével – fellépésük arra irányul, hogy:

– felgyorsítsák az ipar alkalmazkodását a strukturális változásokhoz;

– ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely az Unió egész területén kedvez a kezdeményezéseknek és a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – fejlődésének;

– ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely kedvez a vállalkozások közötti együttműködésnek;

– elősegítsék az innovációs, kutatási és technológiafejlesztési politikákban rejlő ipari lehetőségek jobb kihasználását.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva konzultálnak egymással, és amennyiben szükséges, összehangolják fellépésüket. A Bizottság megteheti minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió az a Szerződések egyéb rendelkezései alapján folytatott politikai és tevékenysége útján hozzájárul az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzések eléréséhez. A Tanács a **294.** cikkben megállapított eljárásnak megfelelően, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyedi intézkedéseket hozhat a tagállamokban végrehajtott olyan fellépések támogatására, amelyek az (1) bekezdésben kitűzött célok megvalósítására irányulnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját

E cím nem szolgáltat alapot ahhoz, hogy az Unió bármilyen olyan intézkedést vezessen be, amely a verseny torzulásához vezethet, vagy amely adórendelkezéseket vagy a munkavállalók jogait és érdekeit érintő rendelkezéseket tartalmaz.”

(XVII. cím – Ipar 173. cikk)

¹⁹ „(1) A tudományos és műszaki haladás, az ipari versenyképesség, valamint az uniós politikák végrehajtásának elősegítése érdekében az Unió európai űrpolitikát alakít ki. E célból közös kezdeményezéseket támogathat, előmozdíthatja a kutatást és a technológiafejlesztést, továbbá összehangolhatja a világűr kutatásához és hasznosításához szükséges erőfeszítéseket.

(2) Az (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításához való hozzájárulás érdekében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében megállapítja azon szükséges intézkedéseket, amelyek európai űrprogram formájában is megvalósulhatnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(3) Az Unió megfelelő kapcsolatokat épít ki az Európai Űrügynökséggel.

(4) Ez a cikk nem érinti e cím egyéb rendelkezéseit.”

(XIX. cím – Kutatás, technológiai fejlesztés és űrkutatás 189. cikk)

²⁰ „(1) Az Unió, különösen az idegenforgalmi ágazatban működő uniós vállalkozások versenyképességének elősegítése révén, kiegészíti a tagállamoknak az idegenforgalmi ágazat terén folytatott tevékenységét.

Ennek elérése érdekében az Unió tevékenységének célja, hogy:

a) ösztönözze az ebben az ágazatban működő vállalkozások fejlődéséhez szükséges kedvező környezet kialakítását,

b) előmozdítsa a tagállamok együttműködését, különös tekintettel a bevált gyakorlatok cseréjére.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében egyedi intézkedéseket állapít meg a tagállamokban végrehajtott olyan intézkedések kiegészítésére, amelyek az e cikkben kitűzött célok megvalósítására irányulnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.”

(XXII. cím – Idegenforgalom 195. cikk)

²¹ „(1) Az Unió ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést a természeti vagy ember okozta katasztrófák megelőzését és az azokkal szembeni védekezést szolgáló rendszerek hatékonyságának javítása érdekében.

Az Unió tevékenységének célja:

a) az Unión belül a tagállamok nemzeti, regionális vagy helyi szintű intézkedésének támogatása és kiegészítése a kockázatok megelőzése, a tagállamokban a polgári védelemben részt vevők felkészítése és a természeti vagy ember által okozott katasztrófák kezelése terén,

b) a nemzeti polgári védelmi szolgálatok gyors és eredményes operatív együttműködésének előmozdítása az Unión belül,

c) a nemzetközi szintű polgári védelmi intézkedések koherenciájának előmozdítása.

(2) A (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításának elősegítéséhez szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.”

(XXIII. cím – Polgári védelem 196. cikk)

²² „(1) Az uniós jog tagállamok általi eredményes végrehajtását – ami az Unió megfelelő működése szempontjából elengedhetetlen – közös érdekű ügynek kell tekinteni.

(2) Az Unió támogathatja a tagállamok azon erőfeszítéseit, amelyek az uniós jog végrehajtásához szükséges közigazgatási kapacitásuk javítására irányulnak. Az ilyen fellépés különösen az információk és a köztisztviselők cseréjének megkönnyítését, valamint a képzési programok támogatását foglalhatja magában. Az ilyen támogatás igénybevételére egyik tagállam sem kötelezhető. Az e célból szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(3) E cikk nem érinti sem a tagállamoknak az uniós jog végrehajtására vonatkozó kötelezettségeit, sem pedig a Bizottság előjogait és feladatait. E cikk nem érinti továbbá a Szerződések azon egyéb rendelkezéseit, amelyek a tagállamok egymás közötti, illetve a tagállamok és az Unió közötti igazgatási együttműködésről rendelkeznek.”
(XXIV. cím – Igazgatási együttműködés 197. cikk)

²³ „A **28-32.** cikk szerinti vámunió létrehozásával az Unió a közös érdeknek megfelelően hozzájárul a világkerkedelem harmonikus fejlődéséhez, a nemzetközi kereskedelemre és a külföldi közvetlen befektetésekre vonatkozó korlátozások fokozatos megszüntetéséhez és a vám- és egyéb akadályok csökkentéséhez.”

(II. cím – Közös kereskedelempolitika 206. cikk)

„(1) A közös kereskedelempolitika egységes elveken alapul; ez vonatkozik különösen a vámtarifák módosításaira, az áruk és szolgáltatások kereskedelméhez kapcsolódó vámtarifa és kereskedelmi megállapodások megkötésére, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira, továbbá a külföldi közvetlen befektetésekre, a liberalizációs intézkedések egységesítésére, az exportpolitikára és az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések. A közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.

(2) A közös kereskedelempolitika végrehajtásának kereteit meghatározó intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

(3) Ha egy vagy több országgal vagy nemzetközi szervezettel megállapodásokat kell megtárgyalni, illetve megkötöni, az e cikk különös rendelkezéseire is figyelemmel, a **218.** cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Bizottság ajánlásokat terjeszt a Tanács elé, amely felhatalmazza a szükséges tárgyalások megkezdésére. A Tanács és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a megtárgyalt megállapodások a belső uniós politikákkal és szabályokkal összeegyeztethetőek legyenek.

A Bizottság ezeket a tárgyalásokat a Tanács által e feladatának támogatására kijelölt különbizottsággal konzultálva, a Tanács által számára kibocsátható irányelvek keretei között folytatja le. A Bizottság a tárgyalások előrehaladásáról rendszeresen jelentést tesz a különbizottságnak és az Európai Parlamentnek.

(4) A (3) bekezdésben említett megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében a Tanács minősített többséggel határoz.

A szolgáltatások kereskedelme, a szellemi tulajdon kereskedelmi vonatkozásai, valamint a közvetlen külföldi befektetések területére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében a Tanács egyhangúlag jár el, ha a megállapodás olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek elfogadásához a belső szabályok esetében egyhangúságra van szükség.

A Tanács szintén egyhangúlag határoz:

a) a kulturális és audiovizuális szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok korlátozzák az Unió kulturális és nyelvi sokféleségét;

b) a szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok komoly zavarokat okoznak az ilyen szolgáltatások nemzeti megszervezésében, illetve korlátozzák a tagállamok ezek biztosítására vonatkozó hatáskörét.

(5) A közlekedés területén a nemzetközi megállapodások tárgyalására és megkötésére a harmadik rész V. címét és a **218.** cikket kell alkalmazni.

(6) Az e cikkben a közös kereskedelempolitika területén átruházott hatáskörök gyakorlása nem sértheti az Unió és a tagállamok közötti hatáskörök elhatárolását, és nem vezethet a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációjához, amennyiben a Szerződések az ilyen harmonizációt kizárják.

(II. cím – Közös kereskedelempolitika 207. cikk)

²⁴ „(1) Ha a Szerződésekben meghatározott politikák keretében az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy a Szerződésekben foglalt célkitűzések valamelyike megvalósuljon, és a Szerződések nem biztosítják a szükséges hatáskört, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag elfogadja a megfelelő rendelkezéseket. Amennyiben a szóban forgó rendelkezéseket különleges

jogalkotási eljárás keretében a Tanács fogadja el, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően szintén egyhangúlag határoz.

(2) A szubszidiaritás elve érvényesülésének ellenőrzésére szolgáló, az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikke (3) bekezdésében említett eljárás keretében a Bizottság köteles felhívni a nemzeti parlamentek figyelmét azokra a javaslatokra, amelyek e cikkben alapulnak.

(3) Az e cikkben alapuló intézkedések nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját olyan területeken, amelyeken a Szerződések az ilyen harmonizációt kizárják.

(4) Ez a cikk nem szolgálhat a közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos célkitűzések megvalósításának alapjául, és az e cikk alapján elfogadott valamennyi jogi aktusnak tiszteletben kell tartania az Európai Unióról szóló szerződés 40. cikkének második bekezdésében megállapított határokat.”

(Hetedik rész – Általános és záró rendelkezések 352. cikk)

²⁵ „(1) Az Unió a Szerződések vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően meghozza a belső piac létrehozásához, illetve működésének biztosításához szükséges intézkedéseket.

(2) A belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben e szerződés rendelkezéseivel összhangban biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, meghatározza az összes érintett ágazat kiegyensúlyozott fejlődésének biztosításához szükséges iránymutatásokat és feltételeket.”

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 26. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

²⁶ „A tagállamok között **tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás** és azzal azonos hatású intézkedés.”

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 34. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

²⁷ „A tagállamok között **tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás** és azzal azonos hatású intézkedés.”

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 35. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

²⁸ „(1) E fejezet rendelkezéseinek keretei között **tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőke mozgásra vonatkozó minden korlátozás.**

(2) E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás.”

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 63. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

²⁹ (1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és **tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre**, és amelynek célja vagy hatása a közös piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

a) **a beszerzési vagy eladási árak**, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett **rögzítése**;

b) **a termelés, az értékesítés**, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés **korlátozása vagy ellenőrzése**;

c) **a piacok vagy a beszerzési források felosztása**;

d) egyenértékű ügyletek esetén **eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben**, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;

e) **a szerződések megkötésének függővé tétele** olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 101. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁰ (1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, **a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás**, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 107. cikke - <http://nemzetiagyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³¹ „(1) Az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok alkotják a Központi Bankok Európai Rendszerét (KBER). **Az Unió monetáris politikáját az Európai Központi Bank és azon tagállamok nemzeti központi bankjai irányítják, amelyeknek hivatalos pénzneme az euro, és amelyek az eurorendszert alkotják.**

(2) A KBER-t az Európai Központi Bank döntéshozó szervei irányítják. A KBER elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. E cél veszélyeztetése nélkül támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Unió célkitűzéseinek megvalósításához.

(3) Az Európai Központi Bank jogi személy. Kizárólag az Európai Központi Bank jogosult euro kibocsátásának engedélyezésére. Hatásköreinek gyakorlásában és saját pénzügyei kezelésének tekintetében függetlenséget élvez. Az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok kormányai tiszteletben tartják ezt a függetlenséget.

(4) Az Európai Központi Bank a **127–133.** és a **138.** cikkel, valamint a KBER és az EKB alapokmányában megállapított feltételekkel összhangban elfogadja a feladatai végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Ugyanezen cikkeknél megfelelően azok a tagállamok és központi bankjaik, amelyek pénzneme nem az euro, megőrzik a monetáris ügyekben meglévő hatásköreiket.

(5) **Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell** a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal, továbbá **valamennyi nemzeti jogszabálytervezettel kapcsolatban**, és a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet elő.”

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 282. cikke - <http://nemzetiagyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³² **Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság** egyeztetnek egymással, és közös megegyezéssel meghatározzák együttműködésük szabályait. E célból a Szerződéseknek megfelelően **kötelező jellegű intézményközi megállapodásokat köthetnek.**

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 295. cikke - <http://nemzetiagyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³³ (1) A közzállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, **a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn az a Szerződésekkel, különösen az annak 21. és 101–109. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket.**

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy **a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak a Szerződések szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását.** A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes a Közösség érdekeivel.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 106. cikke - <http://nemzetiagyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁴ (1) **A közös kereskedelempolitika egységes** elveken alapul; ez vonatkozik különösen **a vámtarifák módosításaira, az áruk és szolgáltatások kereskedelméhez kapcsolódó vámtarifa és kereskedelmi megállapodások megkötésére**, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira, továbbá a külföldi közvetlen befektetésekre, **a liberalizációs intézkedések egységesítésére**, az exportpolitikára és az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések. A közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 207. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁵ (1) Az Unió vámuniót alkot, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed, és magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, továbbá közös vámtarifa bevezetését harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikban.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 28. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁶ **A tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót.**

A tagállamok továbbá nem vetnek ki **más tagállamok termékeire olyan természetű belső adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálhatja.**

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 110. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁷ (1) Az Európai Tanács, minősített többséggel és a Bizottság elnökének egyetértésével, kinevezi az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét. Megbízatását az Európai Tanács ugyanilyen eljárás keretében megszüntetheti.

(2) **A főképviselő irányítja az Unió közös kül- és biztonságpolitikáját.** Javaslaival hozzájárul e politika alakításához, és azt a Tanácstól kapott felhatalmazásban foglaltak szerint végrehajtja. Ugyanez vonatkozik a közös biztonság- és védelempolitikára.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 18. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁸ Az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően **minden címzett tagállamra kötelező**, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címettként megjelöl.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 288. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

³⁹ **Az Unió**, valamennyi célkitűzését figyelembe véve és a hatáskör-átruházás elvével összhangban, **biztosítja a különböző politikái és tevékenységei összhangját.**

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 7. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁴⁰ (1) **Az Europol feladata**, hogy támogassa és erősítse a tagállamok rendőri hatóságainak és egyéb bűnüldöző szolgálatainak tevékenységét, valamint a közöttük folytatott kölcsönös együttműködést a két vagy több tagállamot érintő bűncselekmények és a terrorizmus, valamint **az uniós politikák alkalmazási körébe tartozó közös érdekeket sértő bűnözési formák megelőzése és üldözése terén.**

(2) Az Europol felépítését, működését, tevékenységi területét és feladatait rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg. E feladatok a következőket foglalhatják magukban:

a) **az információk**, így különösen a tagállamok vagy harmadik országok hatóságai, illetve az Unión kívüli szervezetek által szolgáltatott információk **összegyűjtése, tárolása, feldolgozása, elemzése és cseréje**,

b) a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival közösen vagy **közös nyomozócsoportok keretében végzett nyomozati és operatív tevékenységek összehangolása, megszervezése és végrehajtása, adott esetben az Eurojusttal kapcsolatot tartva.**

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 88. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁴¹ A Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében meghatározza azokat a feltételeket és korlátokat, amelyek mellett a **tagállamoknak** a 82 és 87. cikkben említett hatáskörrel rendelkező **hatóságai egy másik tagállam területén** – annak hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben – **intézkedéseket foganatosíthatnak**. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 89. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁴² (1) Az **Európai Unió Bírósága** a Bíróságból, a Törvényszékből és különös hatáskörű törvényszékekből áll. Az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződések értelmezése és alkalmazása során. A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek **az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek**.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 19. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁴³ (1) **Az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények üldözésére a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Eurojustból Európai Ügyészséget hozhat létre**. A Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

Ha nincs egyhangúság, legalább kilenc tagállam kérheti, hogy a rendlettervezetet terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a Tanácsban folytatott eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja elfogadásra a Tanács elé.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott rendlettervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés **20. cikke (2) bekezdésében**, illetve e szerződés **329. cikke (1) bekezdésében** előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Az Európai Ügyészség hatáskörrel rendelkezik – adott esetben az Európával együttműködve – az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények tettesének és részeseinek felkutatására, velük szemben a nyomozás lefolytatására és bíróság elé állításukra az (1) bekezdésben előírt rendeletben meghatározottak szerint. Az ilyen bűncselekmények vonatkozásában a tagállamok hatáskörrel rendelkező bíróságai előtt a vádhatósági feladatokat az Európai Ügyészség látja el.

(3) Az (1) bekezdésben említett rendeletek meghatározzák az Európai Ügyészség jogállását, feladatainak ellátására irányadó feltételeket, a tevékenységét szabályozó eljárási szabályokat és a bizonyítékok elfogadhatóságának szabályait, valamint a feladatai ellátása során végzett eljárási cselekményeinek bíróság általi felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat.

(4) Az Európai Tanács ezzel egyidejűleg vagy ezt követően határozatban, annak érdekében, hogy az Európai Ügyészség hatáskörét kiterjessze a több államra kiterjedő vonatkozású súlyos bűncselekményekre, az (1) bekezdést és ebből következően – a több tagállamot érintő súlyos bűncselekmények tetteseit és részeseit illetően – a (2) bekezdést módosíthatja. Az Európai Tanács az Európai Parlament egyetértését és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

(Lisszaboni Szerződés „Az Európai Unió működéséről szóló szerződés” c. rész-szerződése 86. cikke - <http://nemzetiugyseg.com/Lisszaboniszerzodes2007.doc>)

⁴⁴ Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően **tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás**. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviselőnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot **gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására**, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok

alapítására és irányítására, **a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is.**

⁴⁵ A szabadság fogalma: „A szabadság az az állapot, amelyben az ember a saját erőit éppúgy, mint az őt körülvevő természetet a lehetőség határain belül maga választotta cél eléréséhez használhatja”

„...a szabad ember célt választ magának, amelyet „fizikai és morális erejével” elér, így válik boldog emberré...”

(Eötvös József)

Szabadság

Általában idegen erőtől való függetlenség. Ily értelemben a Sz. szót a legkülönbözőbb vonatkozásokban használják. Így: fizikai Sz. a fizikai lehetőséget jelenti valamit tenni v. nem tenni. A fizikai Sz.-ot erőszak (vis) vagy erőhatalom (vis major) zárhatja ki. Erkölcsi Sz., mely az ember akaratelhatározási Sz.-át jelenti (I. Akarat és Akaratszabadság), s melyről - noha többféle értelemben - csak az embernél lehet szó, míg az emberen kívül eső természetet kötöttnek v. nem szabadnak nevezik, mert a szükségszerűség jellegével bíró természeti okság törvényének feltétlen uralma alatt áll. Jogi Sz., kiterjed mind arra, amit a jog szerint tenni lehet. Személyes Sz. a szabad mozgás, a test szabad használata, mely büntetőjogi védelem alatt áll, s csak a törvényben meghatározott esetekben és formák között szorítható meg. El nem ismerésen alapultak a rabszolgaság, a földhöz kötöttség. Közhivatalnoknak évenként üdülésre engedélyezettnek szokott időt is Sz.-nak nevezik. L. még Költői Szabadság és Politikai Szabadság.

Politikai szabadság

párt v. társadalmi szabadság (ang. political, civil, social liberty), a törvény által csakis a közérdekből szükséges mérvben megszorított természetes szabadság. A társadalmi együttlét az egyesek természeti szabadságának megszorítását követeli a többiek és az összesség szabadságának biztosítása érdekében. Ez nem megszorítás, hanem a P.-nak, sőt annak lényegéhez tartozik, mert a nélkül P. nem képzelhető. A P.-nak megszorítása ott kezdődik, ahol a természeti szabadság megszorítása a közszabadság érdekében szükséges mértéket meghaladja. A P.-nak tanulmányozása és meghatározása tehát azonos a társadalom által az egyesek fölött jogszerűen gyakorolható hatalom természete és határainak tanulmányozásával és meghatározásával. A világtörténet az egyéni szabadság harcának története is a hatalom ellen. Másképpen alakulhat s alakult e harc akkor és ott, amidőn és ahol a nép uralkodójának jogtalan alattvalója s az érdekellettét jellemzi a viszonyt a kormányzók és a kormányzottak között. Más alakulatot vehet az alkotmányos állammá szervezett társadalomban, a teljes diadalra jutott népszuverénitás alatt. De itt is sem a harcnak nem kell megszűnie, sem a társadalmi hatalom körvonalozása, természete s határainak meghatározása feleslegessé nem válhatik. A legnagyobb tévedés volna azt hinni, hogy ahol a nemzet ura önmagának, ahol csak a népnek akarata alkot törvényt, a polgári szabadság biztosításairól gondoskodni felesleges, mert önmaga ellen védekezni nem szükséges. A népszuverénitás s a P. nem együtt járó fogalmak, annyira nem, hogy a népszuverénitás mellett legrosszabbul állhat a P. ügye; a népszuverénitás a P.-nak az abszolútizmusnál is nagyobb ellenésge lehet. A történelem tanúságain kívül elég arra utalni, hogy a népszuverénitás nem az egyesnek önmaga fölött, hanem a többieknek az egyes fölötti uralma. A visszaélés lehetősége tehát annál közelebb fekszik, minél inkább a többieknek uralma a dolog természete szerint tényleg a többség uralma. Akár abszolút, akár alkotmányos fejedelem, akár határozott időre választott elnök álljon az állam élén, akár egy embernek, akár csak a nemzetnek akarata alkosson törvényt, a társadalmi hatalom határvonalainak meghatározása a P. érdekében egyaránt s a népek jóléte szempontjából nem kevésbé lényeges, mint a védekezés a politikai zsarnokság, a deszpotizmus ellen. Az egyedül helyes alapelv, melyből a társadalmi hatalom határvonalainak meghatározásában kiindulni kell, az, hogy a társadalmi hatalom beavatkozása, a természeti egyéni szabadság korlátozása csak annyiban indokolt és jogszerű, amennyiben az egyesnek szabadsága a maga természeti korlátlanágában a többieknek természeti szabadságával összeférhetetlen. A teljes egyéni szabadságra mindenkinek egyaránt s egyforma igénye van. Egyiknek sem lehet nagyobb igénye a többiek fölött. Ez a jogegyenlőséggel ellenkeznék. Minthogy pedig társadalmi együttlétnél az egyeseknek természeti szabadságai korlátlanágukban egymás mellett meg nem állhatnak, minden egyesnek természeti szabadsága szükségszerűen oly megszorítást igényel, hogy valamenyinek szabadságai egymás mellett elférjenek s érvényesülhessenek. A megszorításnak ez a mérve jogszerű, mert nélkülözhetetlen; mert a nélkül az egyiknek szabadsága a többiek szabadságának rovására érvényesülne; amit a jogegyenlőség elve meg nem engedhet. Ezen a mérven túlmenően minden megszorítás jogtalan, akár valamenyit sujtson kivétel nélkül, akár csak egyeseket. Jogtalan azért, mert az első esetben felesleges, a második esetben a jogegyenlőséggel ellenkezik. Az embernek magatartása csak annyiban vehető alá bizonyos megszorításoknak s a tilalom áthágásáért az ember csak annyiban vonható felelősségre, amennyiben a magatartásban s annak eredményeiben mások is érdekelték. A mások alatt magát a társadalmat is, mint önálló jogalanyisága szükségszerűen következik. Annyiban ellenben, amennyiben az egyénnek magatartása kizárólag őt magát érdekli, s az sem közvetlenül, sem közvetve másoknak jogosult érdekeit nem érinti, az egyén függetlensége feltétlen. Mindenki önmagának abszolút ura. A társadalmi

beavatkozás nemcsak akkor jogosult, ha az egyéni magatartás másoknak jogkörét közvetlenül érinti vagy sérti, ha p. valaki lop vagy öl, hanem közvetett jogérintésértében is. Az a körülmény, hogy ez az egyéni szabadság tetemes megszorítására vezet, az elveknek helyességét nem érinti. Mint mások érdekkörét sem közvetlenül, sem közvetve nem érintők, feltétlen elismerést követelnek a legteljesebb lelkiismereti, gondolat- és vélemény szabadság. L. Egyéni szabadságjogok.

A vélemény szabadsággal szorosan összefügg a véleménnyilvánítási szabadság. (L. Sajtószabadság.) Ide tartoznak a szabad kutatás, a foglalkozásmód s életpálya szabad választásának joga s a szabad egyesülés joga, másokat nem sértő célokból. Az itt előadott szabadságok azért esnek különös tekintet alá, mert az egyén oly működési körére vonatkoznak, mely tisztán az illető egyént érinti s melyben mások legfeljebb szabad, önkéntes beleegyezésükkel és közreműködésükkel lehetnek érdekelve. A tér, amelyben társadalmi beavatkozásnak egyedüli helye lehet: a cselekvés tere. A cselekvési szabadság megszorítása a fent kifejtett alapelveknek logikai következménye. A vélemény nem, de a cselekvés, a véleménynek megvalósítása igen is érintheti másoknak jogos érdekkörét, a beavatkozás joga azért a társadalmat kell, hogy megillessen. A cselekvés nem lehet annyira szabad, mint a vélemény. A vélemény szabadság legteljesebb hívei is elismerik, hogy a vélemény is elvesztheti immunitását, ha izgatássá fajul; annál nagyobb mérvben állania kell ennek a cselekvésről. De itt is, a fő elvhez híven, teljes szabadságot kell követelni mindazokban, amik másokat nem érintenek. Ezt nemcsak az egyéni érdek, de egy nagy, bár nem ritkán félreismert társadalmi érdek követeli: az egyéniség, az individualitás szabad érvényesülésének érdeke. A közvélemény ebben az irányban nem ritkán nagyobb zsarnok s nagyobb ellensége az egyéni szabadságnak, mint a törvény. Az emberek nem akarják belátni, hogy más valami is jó lehet, mint az, amit ők annak tartanak, s akinek a többségétől eltérő nézetei vannak, szemben találja magával a közvéleményt s az átlagosnál nagyobb lelki erő s jellemzilárság nélkül le kell mondania egyéniségéről, hogy úgy táncoljon, amint a többség füttyöl. A közvélemény konzervatizmusa, helyesebben türelmetlensége, s egyenes zsarnokoskodása pedig annál kevésbé jogosult, mennél bizonyosabb a világtörténelem tanúsága szerint az, hogy az emberiség egész haladásáért, a civilizáció, a kultusznak mindama vívmányaiért, melyeknek most háborítatlanul gyümölcsseit élvezzi: oly férfiaknak, oly szilárd jellemeknek tartozik köszönettel, akik annak idején a közvéleménnyel helyezkedtek ellentétbe. Az egyéniség önérvényesülésének joga egyenesen azon alapszik, hogy az emberek nem gépek, melyeket bizonyos minta szerint a számukra rendelt munka végzésére építenek, az embernek nőnie s fejlődnie kell, megfelelőleg erőinek, melyek őt élő lényé teszik. A társadalmi beavatkozás joga pedig azon alapszik, hogy az ember a társadalom védelmében részesülvén, ezért bizonyos viszonzószolgálatot tartozik; s a társadalmi együttélés nélkülözhetetlenné teszi, hogy az ember magatartásában másokra is tekintettel legyen s magatartásában a társadalom jogosult igényeihez alkalmazkodjék s jelesül tartózkodjék mások jogos érdekköreinek megsértésétől s vegye ki részét azokban az áldozatokban, amelyeket a társadalomnak, melynek védelmét élvezzi, fentartása igényel. Aki az egyéni szabadság e határait tiszteletben nem tartja, arra erőszakkal is kényszeríthető. A tételnek gyakorlati alkalmazásában két egyaránt helytelen szélsőségtől kell óvakodni. Az egyik a szélsőségre vitt individualizmus, a másik a túlzásra vitt szocializmus. Az első hibába esnek azok, kik a szabadság korlátlanágát hirdetik, mihely a cselekmény közvetlenül csak az illető egyént érinti s nem akarják belátni, hogy a jogosult társadalmi érdek szempontjából teljesen közömbös az, vajjon a cselekmény közvetlenül vagy reflex hatásaiban érinti-e az idegen v. társadalmi érdekeket. A különbség a két eset között legfeljebb az lehet, hogy a közvetlen hatás kézzelfoghatóságánál fogva könnyen, a közvetett hatás pedig nehezebben lévén felismerhető, utóbbi esetben nagyobb óvatosságra lesz szükség. A másik hibába viszont azok esnek, kik túlságos s indokolatlan aggodalomból mindenütt társadalmi veszélyt szimatolnak s csak az egyenruhába bujtatott emberi tevékenységben hajlandók megnyugodni. Mint sok más kérdésben, úgy itt is szélsőségek mellőzésével az arany középutat kell választani.

(A PALLAS NAGY LEXIKONA - <http://mek.oszk.hu/00000/00060/html/index.html>)

⁴⁶ Ökonómia jelentése: Gazdálkodás, beosztás, takarékoság.

Bölcs ökonómiával alkalmazta regényeiben a népi nyelv szavait és fordulatait. - Célszerű beosztás, elrendezés.

A ház terveiben az ökonómia és tetszetősség összhangja valósult meg.

(Magyar Értelmező Szótár - <http://ertelmezoszotar.atw.hu/>)

⁴⁷ Ökológia jelentése: (gör. oikos - otthon, ház, lakóhely, logos - tudomány) a környezet és az élőlények közötti kapcsolatokkal foglalkozó tudományág.

(Magyar Értelmező Szótár - <http://ertelmezoszotar.atw.hu/>)

⁴⁸ A Nemzetgyűlés feladatközpontú szervezeti felépítése Magyarországon

Nemzetgyűlés elnöke	
Felsőház elnöke	Alsóház elnöke
Emberi környezet	Dunántúl
Jog és közigazgatás	Nyugat Magyarország
Család	Győr-Moson-Sopron
Települések összehangolása	Vas
Egészségügy	Zala
Nevelés-oktatás	Közép-nyugat Magyarország
Kultúra és tudomány	Veszprém
Védelem	Komárom-Esztergom
Nemzetiség	Fejér
Vallás	Délnyugat Magyarország
Gazdaság	Somogy
Mezőgazdaság és élelmiszeripar	Baranya
Ipar	Tolna
Könnyűipar	Közép Magyarország
Nehézipar	Budapest
Energiaipar	Pest megye
Szolgáltatás	Kelet Magyarország
Közellátó szolgáltatás	Észak-kelet Magyarország
Szociális szolgáltatás	Borsod-Abaúj-Zemplén
Idegenforgalom	Heves
Kereskedelem	Nógrád
Szállítás, közlekedés	Közép-kelet Magyarország
Egyéb (pl. pénzügy)	Szabolcs-Szatmár-Bereg

Hajdú-Bihar
Jász-Nagykun-Szolnok
Dél-kelet Magyarország
Bács-Kiskun
Csongrád
Békés